Regionális kulturális/közéleti lap, megjelenik 13 településen

Pilis–Dunakanyari HÍRMONDÓ

2021. NOVEMBER

· Budakalász · Csobánka · Dunabogdány · Kisoroszi · Leányfalu · Pilisszentlászló · Pilisszentkereszt · Pomáz · Pócsmegyer · Szentendre · Szigetmonostor · Tahitótfalu · Visegrád

Ingyenes újság!

Márton napi libatorok: Skanzen, Régi-Módi Presso 4, 5

Díjazott lett a KÓPÉ és a Vasárnapi Merőkanál 7, 2

Jégpályát nyit Pomáz Adventre 7

Vadvándorlás a lakóövezetben 7

Hang-Szín

Történetek a jelenben

Az improvizáció során saját testünkkel, hangunkkal kísérletezünk, egymás tükreivé válunk és megszületik a dallam, a ritmus, a mozgás és létrehozzuk a történeteket. Az improvizáció Kapcsolatteremtés önmagunkkal és másokkal, Rezdülés a játék folyamán felbukkanó érzetekre, gondolatokra és egymásra, a váratlan pillanat Bizsergése. Amit nyerünk az improvizáció által: kreativitás, szabadság, rugalmas gondolkodás és cselekvés, jókedv, összetartás és együttműködés, bátorság, magabiztosság és önbizalom. A hagyományteremtőnek szánt foglalkozásokra a Tahitótfalui Pollack iskolába felnőttek is csatlakozhatnak a jövőben, hiszen az improvizáció során összeadódnak a különbözőségek és az egyéni értékek közös kinccsé válnak. *A programról többet a 6. oldalon olvashatnak.*

Múzeumok jövőképe

A Ferenczy Múzeumi Centrum az intézményi struktúrában egy érdekes kísérletbe kezdett. A Vajda Lajos Múzeum megújított, emeleti kiállítóterének IKON, illetve alagsorában FotóLab néven két kiállító teremben, a helyi és a Szentendréhez kötődő művészek számára fog rendszeres bemutatkozási lehetőséget biztosítani, hogy a lokális párbeszéden túl professzionális keretek között képviselje őket Magyarországon és külföldön. *A szentendrei múzeumok jövőképéről Prosek Zoltán igazgatót kérdeztük, írásunk a 4. oldalon.*

VAJDA LAJOS MÚZEUM, Szentendre

SzentEndrei Szalon

Endrei Judit a *Kafana Kávézóban,* közönség előtt lát vendégül egy-egy szentendrei alkotóművészt, képző-, ötvös-, iparművészt, vagy szobrászt, akihez egy helyi vagy a térségben élő előadóművészt is meghívnak. A beszélgetéseket a meghívott képzőművész egy vagy több olyan alkotása is illusztrál majd, ami a beszélgetés délutánján ki lesz állítva az adott kávéházban. A csevegések témája maga Szentendre, – városi történetek, a beszélgető partner kiállított alkotása keltette gondolatok, kettőjük kapcsolata, barátsága, egymásra való reflexiója lesz. A művészvendég produkcióval is közreműködik a programban. A részvétel regisztrációhoz kötött https://szentendreiteatrum.hu *A szalon első meghívottjairól a 4. oldalon informálódhatnak.*

„Iciri-piciri" bölcsi a Móricz-kertben

A 2023 őszére Móricz Zsigmond hajdani kertjében megépülő gyermekintézmény az író kedvelt verses meséje után az Iciri-piciri Bölcsőde nevet viseli majd. Az előzetes tervek szerint a bölcsit hat piros tetős házikó alkotja, az épületeket zöld tetős folyosók,

terek kötik össze. A két csoportszoba a telek felső részén lesz, ezeket a gazdasági épület, az iroda, valamint két különböző gyermekfejlesztéseket és ideiglenes gyermekfelügyeletet is ellátni képes házikó veszi körbe. *További részletekért a 3. oldalra lapozzon.*

Teljes megújulás az Áprilyban

Hat év konténer tantermes oktatás után 2021 szeptemberében népesíthették be a gyerekek a megszépült, kibővült, modernizált oktatási intézményt. Komoly szakmai múlttal és tudással érkeztek az Áprily Lajos Általános és Alapfokú Művészeti Iskolába az új vezetők az idén augusztusban. Az intézmény így nem csupán külsőleg újulhatott meg, de számítani lehet pedagógiai, módszertani innovációra is. Lett helye az épületben a zeneiskolának is, a visegrádi iskolába járó gyermekeknek így egy helyen elérhetőek már a szakkörök, a hitoktatás és a zeneoktatás is. *Beszélgetésünket az új igazgatónővel a 6. oldalon találja.*

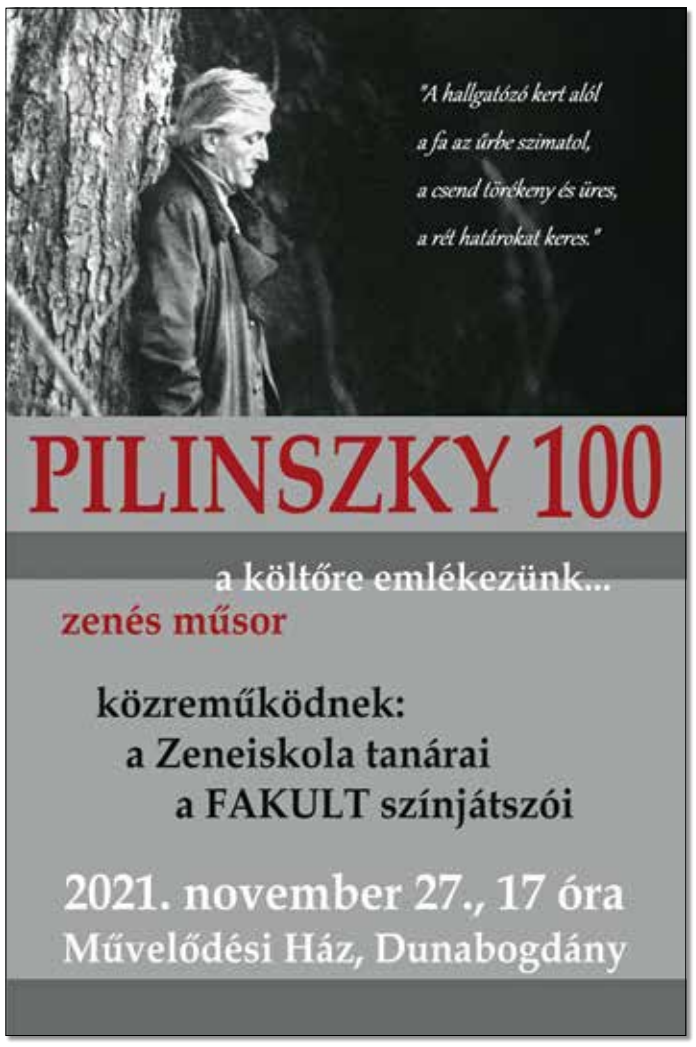

QR kódos emlékhelyek Pomázon

A jövő technikájával őrzik a múltat

Az 1956-os forradalom pomázi emlékhelyeit kereshetik fel, s tudhatnak meg mostantól számos információt a történtekről az itt élők, és a Pomázra látogatók. Ahogyan a város polgármestere, Leidinger István fogalmazott, a kezdeményezés egy lépés a digitális várossá válás felé vezető úton.

„A kiváló ötlet – hogy a legmodernebb technika segítségével is őrizzük múltunk emlékeit, a ***Közösség a Városért Egyesülettől*** származik. Tíz emlékhelyszínt jelöltünk ki, ahol ***Seres János*** szobrászművész alkotása, egy stilizált, középen kivágott '56-os zászló, s a benne elhelyezett QR-kód segíti majd a tájékozódást. A fiatalok, s a kevésbé fiatalok is rendkívül gyakran használnak okostelefont, segítségével pedig megismerhetik Pomáz '56-os eseményeinek teljes történetét."

A tíz helyszín, ahogyan azt ***Bolyki István*** képzőművésztől, ötletgazdától, az egyesület tagjától megtudtuk: a Plébánia utca, a Hősök tere, a Tanácsháza, a Piactér, a katonai bunker, három egykori ellenőrzési pont a bejövő utakon, valami a hősi halottak temetője, s a forradalom egyik mártírja, Bóna Zsigmond lakóháza.

„Pomázon, ahogyan számos más településen, nemzetőrség alakult, tüntetés volt, plakátoltak, fegyvereket is szereztek az emberek. Volt azonban egy társaság, amely a statárium végéig nem szolgáltatta be a fegyvereket, azokat egy bunkerban elrejtették, elásták. Valaki beárulta őket, emiatt aztán per kezdődött, s két embert, Bóna Zsigmondot és Katona Sándort fel is akasztották. Az emlékhelyeket bejárók mindent megtudhatnak az egykori eseményekről, a mártírok történetét is megismerhetik, így emlékük tovább él." – Szeretnénk azt is, hogy a forradalom emlékhelyeinek a megjelölése országos mozgalommá

váljon, és más települések is követnék Pomáz példáját – az emlékhelyek létesítéséről szóló tájékoztatóját az '56-os ünnepségen – ezzel a gondolattal zárta ***Hardi Péter*** alpolgármester.

A város önkormányzatának és a Közösség a Városért Egyesületnek azonban további tervei is vannak. Ahogyan a polgármester is elmondta, a településen számos országos jelentőségű helytörténeti, turisztikai emlékhely van. Akad olyan is, amely ma ugyan már kevéssé ismert, de története még apáról fiúra száll, s ha megszakad a lánc, talán elvész az emlék. A város vezetése ezt szeretné megakadályozni, s nem csak '56 emlékezetét megóvva, de a város híres szülötteire, épített vagy természeti értékeihez kapcsolódóan is további „digitális tanösvényeket" alakítana ki. A munkában sok segítséget nyújt a *Pomáz Barátai Társaság,* amelynek tagjai gyűjtik és őrzik a város múltjáról szóló anyagokat. Az önkormányzat *Értéktár Bizottsága* is támaszkodik a szervezet segítségére, amikor feltérképezi a nevezetességeket, jeles személyek életét, a természeti vagy építészeti emlékeket kutatja, s javaslatot tesz a – helyi, megyei, országos – értéktár bővítésére.

Így vált a tár részévé a budai Szent Gellért szobrot is megalkotó, pomázi születésű ***Jankovits Gyula*** szobrászművész munkássága, az 1848-as honvédsírok, az egykori Szent István Strandfürdő, de a pomázi hosszúszárú cseresznye is.

Kitüntetések a forradalom évfordulóján

Ez év október 23-án egy díszpolgári, egy „Pomázért" és három posztumusz díszpolgári címet adott ki a város önkormányzata.

A ***díszpolgári címet*** ezúttal a Pomáz német testvértelepülésén, Oberhausenben élő házaspár, **Claudia** (festőművész) **és Wolfgang** (tanár) **Deutsch** vehette át, akik évtizedek óta azon munkálkodnak, hogy az 1946-ban a környékükre kitelepített pomáziak és a Pomázon maradottak szoros egyetértésben segítsék, látogassák és támogassák egymást. Az általuk 20 évvel ezelőtt kezdeményezett *Pomázt Segítő Egyesület* révén, számos kulturális és oktatási csereprogramot, karitatív akciót szerveztek. Munkájukat hosszú ideje önzetlenül és „szinte láthatatlanul" végzik, csak a gyerekek mosolygó arca a köszönet. A helybeliek közül sokan javasolták a fáradhatatlan házaspárt a kitüntetésre, amelyet aztán az ad hoc bizottság, a képviselőtestület valóban oda is ítélt nekik.

Pomázért kitüntetést az kaphat, aki kiemelkedően sokat tett a településéért. Ezúttal az elismerést – lelkes egyetértés mellett – **Giszinger Károly** helyi iparos vehette át. A Magyarok Világszövetsége pomázi szervezetének vezetőjéről ugyanis mindenki azt tartja, „ahol segíteni kell, Karcsi ott van!".

A ***posztomusz díszpolgári címek*** egyikét **Nikola Teslának**, a világ egyik legjelentősebb tudósának ítélte a testület. A díjat a pomázi kötődésű atomfizikus egyik leszármazottja vette át. A másik címet az ugyancsak itt született **dr. Steller Máriának** adományozta Pomáz. A doktornő a magyar Védőnőhálózat megálmodója és magalapítója volt, nemrég országos díjat is elneveztek róla. A harmadik cím a testület szerint a világhírű **Mattyók Aladár** sportépítészt illette. A városban született hírességről, aki annak idején a Ferencvárosi Torna Club, vagy az azóta sajnos villámcsapástól elpusztult Szent István Strandfürdőt is építette.

(CD)

Díjak, kitüntetések a megemlékezésen

Budakalász önkormányzata minden évben – az itt élők javaslatait figyelembe véve – díszpolgári címet adományoz, illetve dönt a Budakalászért Emlékérem odaítéléséről. Idén az 1956-os forradalom és szabadságharc 65. évfordulójára rendezett ünnepséget követően adták át a díjakat.

Ez évben **Dr. Lang Györgyöt**, *a Vidra Sportegyesület korábbi elnökét, a Szent István Cserkészcsapat és a Magisztrátus egykori tagját, a magyar tüdőátültetési program megteremtőjét választotta* Budakalász **Díszpolgárának**. *A* **Budakalászért Emlékérmet** *a* **Benkó Attila** *vezette* **Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár** alkotóközösségének ítélte 2021-ben a képviselő-testület.

2021 díjazottjai: Dr. Lang György professzor és a Benkó Attila vezette Faluház közössége

A ***Budakalász Díszpolgárának*** választott Lang György professzor nemrég így nyilatkozott: „Életem úgy alakult, hogy sok év után most kevesebbet vagyok Budakalászon, de ide mindig haza jövök." *Dr. Lang György* mellkas sebész tavaly azzal került be a nemzetközi híradásokba, hogy munkatársaival ő végezte Bécsben a világ első tüdőátültetését aktív koronavírus-fertőzött betegen. A professzort három éve a Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntették ki a magyar tüdőátültetési program megteremtéséért, majd mégis távozni kényszerült a klinika éléről.

A ***Budakalászért Emlékérem*** ez évi díjazottját, illetve díjazottjait a városban mindenki ismeri és szereti, így szintén vita nélkül szavazták meg a képviselők *Benkó Attilát, a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár* – vagy ahogyan szeretettel az itteniek hívják, a *Faluház – vezetőjét* és az intézmény *alkotóközösségének valamennyi tagját.*

A Faluház a budakalászi közösségi élet szíve, motorja. Gyerekek, felnőttek és idősek egyaránt szívesen járnak ide, de a budakalászi nemzetiségek és civil szervezetek is itt tartják programjaik jelentős részét. A kultúra minden ága jelen van a házban, a városi rendezvényeket is a munkatársak szervezik. Emellett karitatív közösségi munkát is vállalnak, a járványhelyzet alatt diszpécserszolgálatot láttak el és nyári gyerektáborokat is szerveztek. Benkó Attilát a Nemzeti Művelődési Intézet felkérte, hogy vállaljon szerepet szakmafejlesztési programjukban, és adja át a budakalászi legjobb gyakorlatokat az ország más intézményeinek is. A közművelődési szakma csúcsáról érkezett elismerés nem csak az intézményvezető, de az itt dolgozó valamennyi kolléga, a rendezvényszervezők, könyvtárosok, a technikai munkatársak és az adminisztrációban dolgozók munkájának elismerése is.

A hivatalos városi díjak átadását követően ***Göbl Richárd*** polgármester kezdeményezésére idén egy újabb elismerést is átadtak, mely jól illik az 1956-os forradalom szellemiségéhez. – *A szabadságharcnak számtalan névtelen hőse volt. Ők voltak azok, akik élelmet, meleg teát, kenyeret vittek a szabadságharcosoknak. Őket a szabadságvágy mellett elsősorban az emberbaráti szeretet motiválta. Budakalászon ma is vannak ilyen emberek. Ők azok, akik az elesettek mellé állnak, naponta élelmet visznek nekik és minden ügyes-bajos dologban készek segíteni. Magánemberként kezdeményeztem, hogy egyet ezek közül a nagyszerű emberek közül ma emeljünk ki. A* **„Névtelen Jótevők Emléke"** díjat **Dévai Ferenc**, *mindenki Feri bácsija kapta. (budakalasz.hu)*

Térségi fejlesztés több mint ötmilliárdból

Növekszik a szennyvíztisztító kapacitása

A napokban a térség egyik régóta feszítő gondjának orvoslására született megoldás. Október 27-én ugyanis befejeződött a szentendrei szennyvíztisztító telep korszerűsítése és bővítése, amely az agglomerációhoz tartozó Pomáz, Csobánka, Leányfalu, Tahitótfalu, Dunabogdány, Kisoroszi, Pócsmegyer, Szigetmonostor, Visegrád-Szentgyörgypuszta, és természetesen Szentendre számára jelent segítséget.

A telep időnként már annyira túlterhelt volt, hogy nem lehetett a vízjogi előírásoknak megfelelő hatásfokú tisztítást végezni. A terhelés időnként a leállítás veszélyével is fenyegetett, ami a fejlesztéseknek is megálljt jelentett volna. Azt, hogy a fenti gond nem új keletű, jól mutatja, hogy már hét éve megjelent a kormányrendelet, amelynek Szennyvíz-elvezetési és tisztítási projektjei között ott olvasható a Szentendrei szennyvíztisztító telep fejlesztéséről szóló passzus is, igaz a 31. helyen. Ez a terv aztán egyre fontosabbá vált, hiszen nem lankadt az építési láz, sőt, tovább emelkedett az új lakásátadások száma. Tucatszámra nőttek ki az emeletes lakóházak a földből, ezért igencsak túlterhelt volt már az öreg szennyvíztisztító telep.

Korszerűsítés uniós forrásból

Szerencsénkre az unió nem hagyta magára tagállamait, hiszen jelentős összegeket tett elérhetővé a Duna-medencében a települési szennyvíztisztító telepek építésére és korszerűsítésre. A szentendrei beruházás is a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) keretében valósult meg végül, 5,2 milliárd forintból, amelynek 95 százalékát európai uniós forrás biztosította. Így nem csak a tíz település szennyvizét kezelő létesítmény korszerűsítése történhetett meg, de a telep meglévő létesítményeinek fejlesztése is. Új műtárgyak építésével vált hatékonyabbá a hidraulikai és biológiai tisztítási kapacitás. A szennyvíztisztító nem olyan helyen van, mint a Kert utcai átemelő túlfolyója, ahol időnként ország-világ szeme láttára napokig dőlt a szennyvízzel kevert csapadékvíz a Dunába, bűzzel elárasztva a belvárosi környéket és lehetetlenné téve a Postás strand működését. Ám

Bővült a szennyvíztisztító kapacitása

a mostani beruházással már a szennyvíztisztító telep is az előírásoknak megfelelően üzemelhet.

A kivitelezést a *Mészáros és Mészáros Kft.* az *EuroAszfalt Kft.*-vel közösen végezte, amelyben 36 meglévő hálózati átemelő rekonstrukciója, a műtárgyanként szabályozható vízosztás-kormányzás, az iszapkezelési kapacitás bővítése, az iszapkezelő gépház és üzemviteli épület teljes körű felújítása is megtörtént. Korszerűsítették a mechanikai tisztítósort, új rothasztó torony és kigázosító, valamint biogáz tartály is létesült. Fontos fejlesztés az új csatornaiszap fogadó, és az ehhez szükséges rendszerkapcsolatok megépítése is. S bár ezen kifejezések többsége sokak számára keveset mond, az talán már többet, hogy ezekkel a fejlesztésekkel a telep technológiája igazodott a mai vízminőség-védelmi követelményekhez.

További fejlesztési tervek

– Senki ne gondolja, hogy ezek után nem maradt tennivaló. Hiszen az igényeknek megfelelő kapacitás folyamatos biztosítása, az üzemzavarok csökkentése, a természet védelme, vagy a hatékony üzemeltetés és a megújuló energia felhasználásának növelése mind-mind folyamatos feladat. Fontos tennivaló a szenny- és csapadékvíz-elvezetési rendszer további szétválasztása Szentendrén, valamint az új szennyvíz-gerincvezeték kiépítése. Erről is szólt ***Fülöp Zsolt*** polgármester a hálózat szétválasztása első ütemének átadásán:

„A regionális szennyvízhálózat nyári meghibásodása egyértelműen rávilágított arra, hogy a szenny- és a csapadékvíz-elvezetés egyesített rendszere – részben a klímaváltozás okozta heves esőzések, részben az agglomeráció lélekszámának növekedése miatt – lehetetlen helyzetekhez vezethet. Ehhez azonban egyedi kormánydöntés szükséges. Ezért támogatja a városvezetés a DMRV terveit, és a pénzügyi források biztosítása érdekében különböző kormányzati szervekhez fordultunk. Az egyeztetések és a hosszas levelezés – úgy tűnik – eredményre vezetnek. A napokban kaptuk meg a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter hatáskörébe tartozó, a közműszolgáltatásokért felelős helyettes államtitkár levelét, amelyben ez olvasható: „…egyeztettünk az ITM-mel, és egyetértettünk abban, hogy a megoldás érdekében a Kormánynál egyedi döntés meghozatalát kezdeményezzük." Amennyiben kedvező döntés születik, a DMRV számára rendelkezésre áll majd a fejlesztési tervek megvalósításához szükséges forrás, amivel Szentendre és a régió több évtizedes problémája oldódhat meg.

Benkovits Gy.

Díjat kapott a Vasárnapi Merőkanál

Szentendre önkormányzata, az 1956-os forradalom és szabadságharc október 23-ai megemlékezésén adta át a városi kitüntetéseket is, ahol ***Szentendre Város Civil Szervezete Díját*** a **Vasárnapi Merőkanál Egyesület** kapta meg. A díjat az egyesület nevében **Nóniusz Rita** elnök, **Bojtor Verabella** alapító tag és **Varga Kati** egyesületi titkár vette át. Az egyesület képviselői hangsúlyozták: „Ezt a díjat közös munkánk elismeréseként kaptuk, ezért mindannyiunk nevében vettük át. Szeretnénk kifejezni hálánkat mindenkinek, aki segített minket a sok év alatt. Minden egyes ledolgozott perc, vagy apró adomány hozzájárul ahhoz, hogy együtt segíthessünk. Köszönjük Nektek!"

A ***Vasárnapi Merőkanál*** civilek kezdeményezése, már egy éve, hogy eleinte kéthetente, idén pedig már minden vasárnap önkéntesek ételt osztanak a rászorulóknak a Bükkös-piacon. Több tucat ember mozdul meg, hogy zökkenőmentesen lebonyolódjon az osztás, és senki se menjen haza üres kézzel (gyomorral). Pakolnak, sütit sütnek és csomagolják azt a sok ételt, amit az ebéd mellé kapnak az emberek. Eleinte 1-2, ma már 10 étterem támogatja az ételosztást, vannak, akik ingyen főznek, mások a nyersanyag árával, sokan kisebb-nagyobb adományokkal is támogatják a kezdeményezést és az egész nem jönne létre a közel száz önkéntes és segítő nélkül. S hogy azok se maradjanak éhen, akik nem tudnak vasárnaponként elzarándokolni a Belvárosba, a Magyar Kerékpáros Klub szentendrei szervezete házhoz viszi az ennivalót nekik.

Pilis-Dunakanyari Hírmondó

A Pilis-Dunakanyari régió 13 településének független lapja. ■ Alapítva 2004-ben ■ Kiadó: **Szólabda Stúdió** ■ Főszerkesztő: **Csatordai Katalin** ■ Olvasószerkesztő: **Dallos Nagy Kriszta** ■ Munkatársak: **Huszár Diána** korrektor/szerkesztő riporter, **Benkovits György, Krizbainé Szabó Éva** ■ Reklámfelvétel: a szerkesztőségi elérhetőségeken ■ Nyomdai előkészítés: **KOCKA** ■ Szerkesztőség levelezési címe: 2000 Szentendre, Duna-korzó 25. Mobil: 06(30)986-2737, E-mail: pilis.dunapress@gmail.com ■ A lap Budakalász, Dunabogdány, Leányfalu, Pomáz, Szigetmonostor és Tahitótfalu települések támogatásával készül. ■ Nyomdai előállítás: **Mediawork Hungary Zrt.** ISSN 1786-1802

Lesz „Iciri-piciri” bölcsőde Leányfalun!

Új bölcsőde építésére nyert 577 millió forintot a VEKOP-6.1.1-21 pályázatán Leányfalu. Mivel a **kiírás a bölcsődeépítés finanszírozása mellett ingatlanvásárlást is támogatott, lehetőség nyílt rá, hogy – egy eladó telket 50 millió forintért megvásárolva – a falu központi részén épülhessen meg a bölcsőde. A 2000 m²-es telek jól megközelíthető, közel van az iskolához és az óvodához, – ami jó hír a többgyermekes családoknak.**

Az előzetes tervek szerint az intézményt hat piros tetős házikó alkotja majd, az épületeket zöld tetős folyosók, terek kötik össze. A két csoportszoba a telek felső részén lesz, ezeket az Erkel utca felől a gazdasági épület, a 11-es út irányából az iroda, valamint két – bevételt is termelni tudó – különböző gyermekfejlesztéseket és ideiglenes gyermekfelügyeletet is ellátni képes házikó veszi körbe. Utóbbi épület arra is alkalmas lesz, hogy a későbbiekben ide költözzön a jelenleg bérelt ingatlanban működő védőnői rendelő. A telken belül babakocsi – és kerékpártárolót, valamint tíz férőhelyes- napelemekkel fedett – parkolóhelyet is kialakítanak majd. Az önkormányzat több belső parkolót szeretett volna létesíteni, de az előírt további funkciók – pihenőhelyek, játszókertek, stb. – többet nem tesznek lehetővé.

A hajdani Móricz kertben létesülő bölcsi látványterve

Egy bölcsőde működtetése – az egyre kedvezőbb állami finanszírozás ellenére is – jelentős terhet ró a fenntartó önkormányzatra. Azonban a mostani projekt segítségével Leányfalu vagyona gyarapodik, amely a társadalmi előnyök mellett anyagilag is kedvező hatással lesz a településre. A 2023 őszére *Móricz Zsigmond hajdani kertjében megépülő intézmény* az író kedvelt verses meséje után az **Iciri-piciri Bölcsőde** nevet viseli majd.

Végéhez közeledik az óvoda felújítása

Megújult a tető, új festést és palaborítást kapott az épület, megszépülnek a nyílászárók. A **leányfalui Tündérkert Óvoda** villaépületének felújítására közel 25 millió forintot nyert a helyi önkormányzat a Belügyminisztérium pályázatán. Az összeget mintegy 4,4 millió forinttal saját költségvetéséből egészítette ki a testület. A beruházáshoz kapcsolódó belső átalakítások során ***kettéválasztották a vezetői irodát, külső, omladékos járdákat leaszfaltozták,*** a lépcsősor aljára ***új villanyoszlop*** került. Emellett az ősz folyamán ***felújították az óvoda és a konyha pinceraktárait*** is. Jelentős *föld- és szigetelési munkával megszűntek a beázások* és az épület külseje is megszépült. A nyílászárók gyártása elhúzódik, ezért az épület egészének átadására még várni kell.

További korszerűsítéseket is tervez a településvezetés, novemberben a *Vámossy köz földes felső részén* válik biztonságossá a közlekedés, minthogy a Gyöngyvirág utcából korláttal ellátott lépcsőn lehet majd megközelíteni az óvodát és az iskolát. A *konyha és étkező* felújítására beadott pályázaton nem nyert a testület, így a ***konyhába*** saját forrásból vásárolnak ***két új, nagy teljesítményű sütőt***. Újdonság az is, hogy a szülők számára szolgáltatásbővítésként az önkormányzat *bevezette* az ***étkeztetés internetes ügyintézését,*** jóval egyszerűbbé téve ezzel a lemondásokat és a befizetéseket.

AdorjánAndrás polgármester, Leányfalu

Nem várt akadályok lassítják az ivóvízhálózat átadását Horányban

A 2013-as árvíz idején a Duna áradása Horányban is kárt okozott. A kutak és szennyvízgödrök – a felszíni víz betörése miatt – összefolytak, s így egészségtelenné vált az ivóvíz, 24 családot ki is kellett akkor emiatt telepítenünk – tudtuk meg ***Molnár Zsolt*** *polgármestertől. Jelenleg* ***Szigetmonostor*** *lakosainak száma 2900, s ma már az itt élők több mint fele Horányban lakik, melynek közel egyharmadában nincs vezetékes ivóvíz. Szerencsére 2019-re sikerült saját erőt találni, az Önkormányzat, a lakossági hozzájárulás és a Fővárosi Vízmű támogatása adta a szükséges pénzügyi forrást.*

Mindent egyeztettünk az itt élőkkel, felmértük, hogy az általuk vállalt önrész mennyi lehet, hogy ki, mennyire szeretné a vízbekötést, mekkora áldozatot vállal ezért. Azután kijelöltük, hol indul a munka, s meg is kezdődött az előkészítés, elsőként ott, ahol az utcában élők 60%-nál többen akarták a vízbekötést. Tavaly őszre elkészültünk, viszont időközben több szempontból is módosítanunk kellett a település érdekében azt a konstrukciót, amelyben a Fővárosi Vízmű működteti a közműrendszert. Eddig ugyanis vagyonkezelői szerződés alapján végezték a munkát, mára ezt bérleti jogviszonnyá formáltuk. Így a beruházásra eső áfa visszaigényelhető, s bele tudtuk forgatni azt is a beruházásba.

A munka befejeződött, a rendszert februárban tudtuk átvenni, és átadni a vízműnek. A szakasz egyik részét nyár elején, a másikat nyár végén adtuk át üzemeltetésre. Adódtak ugyanis előre nem látható próblémák, ilyen volt, hogy a tereptárgyak eltérése miatt a geodézia pontatlan lett, ezen is változtatnunk kellett, s addig leálltak a bekötések. A másik akadályozó tényező volt, hogy a tulajdonosok elkészítették a vízaknát, – de egyes helyeken nem felel meg a szolgáltató által támasztott követelményeknek – és miután, a vízlopás lehetősége miatt a vízmű nem engedélyezte az aknába történő beállást, – ahogyan eredetileg terveztük, a telekhatáron meg kellett állnunk, ráadásul a házi főelzárót sem szerelhették fel az önkormányzat munkatársai. Utóbbi azért volt nagy probléma, mert bár a szakemberek már végezték volna a vízbekötést, kiderült, hogy a tulajdonosoknak ezek miatt még 150 ezer forintot fizetnie kell, hogy a vízmű bekösse az órát. A gödröt újra ki kell ásni, újra szerelni és összekötni mindent. Az érintetteket, akik már eleve hozzájárultak a nettó 130 milliós beruházáshoz fejenként 220 ezerrel – ez nagyon roszul érintette. Saját vízaknájukat is kb. ennyiért építették meg, most pedig felmerült egy újabb 150 ezres költség. Így a lakosoknak már több mint félmillió forintot kellene fizetni az ívóvíz bevezetéséért. „Mi most azon vagyunk, hogy a 150 ezres költséget jelentősen visszaszorítsuk! – Amire van esély, hiszen a házi főelzárót mi már leszállítottuk, a szerelvények ott vannak a vízmű raktárában, annak az árát levonhatja a cég az összegből. De egyéb csökkentésről is tárgyalunk, mivel a munkálatok során nem kell aszfaltot bontani, padkát eltávolítani, – ezek is költségcsökkentő tényezők. Bízunk benne, hogy sikerül a lakosok számára egy kedvezőbb árat kialkudnunk!”

Az önkormányzat további terveiben szerepel a még szükséges 10 kilométeres vízhálózat kiépítése, s a hiányzó horányi csatornaterv elkészítése. A második ütemben ott építik ki a vízhálózatot, ahol van csatorna, de ha sikerül további anyagi forráshoz jutnia az önkormányzatnak, akkor egyidejűleg a hiányzó csatornaszakaszok kiépítését is megkezdik.

Engedély vagy tiltás?

Mobilház-dilemma Monostoron

Olcsóbban készül, szerelése egyszerűbb, s még a helyszínre juttatás sem nehéz, ám mégis aggályosnak látja a mobilházak Szigetmonostoron való megjelenését Molnár Zsolt. A polgármester elismeri a konténer építésű házak előnyeit, de úgy véli, településképi és építészeti vonatkozásában nem a technológia, hanem az esztétikum a fő szempont.

„Tudom, hogy az építőipari árak elszálltak, ezért a mobil vasvázra például fából felrakott épületek olykor kevesebbe kerülnek. Vannak mutatósak is a kompletten szállított házak között, s természetesen nagy előny, hogy ha valaki ma megrendeli, rövid időn belül költözhet. De Szigetmonostor mindig nagy gonddal, elkötelezetten ügyelt településképére, a község által nyújtott látványvilágra. Új építésű ház esetén egyébként is az önkormányzattól kell kérni településképi véleményt, enélkül nem is kezdődhet építkezés! – Mégis megtörténik, s mi sajnos ezekben az esetekben korlátozottan tudunk szankciókat alkalmazni, olykor csak az építésfelügyelet bevonásával.

Jelenleg nehéz megállapítani, mi a különbség egy dokumentum leírásában az új könnyűszerkezetes ház és a mobilház építésekor, s ha betű szerint stimmel a dolog, az ellen, ha „kicseleznek” minket, semmit nem tehetünk. Fordulhatunk ugyan a szentendrei székhelyű építésfelügyelethez, de mivel a térség ilyen jellegű ügyeit ők kezelik, rendkívül elfoglaltak, s tapasztalataink szerint lassan történik intézkedés. Ezért úgy határoztunk, mi magunk fogunk gátat szabni a szabálytalanságoknak, rendszerbe foglaljuk a mobilház építés feltételeit.

Sokan gondolják, hogy nem szükséges semmilyen engedély a mobilházak építése esetén, azonban ez nem így van! Építési és településképi eljárásnak alá kell vetni ezen épületeket is.

A képviselőtestület októberi döntése szerint, nem zárja le a mobilház építésének lehetőségét, azonban úgy a telepítés, mint a kivitel szempontjából szigorú településképi előírásokat határoz meg, függetlenül attól, hogy – a telepítés módja szerint, akár ideiglenes épületnek is szánják.

Nem megengedhető a konténeresedés, a „bádogváros” létesítése Szigetmonostoron. Az épület közműcsatlakozásainak, telepítésének, tetődőlésének, tetőformájának, külső burkolatának a településképi rendeletben megfogalmazottaknak meg kell felelni! Településünkön a felvonulási épületek esetén is szükséges bejelentést tenni, a véglegesnél pedig ez nem is kérdéses.

A pontosított szabályokat a novemberi testületi ülésen fogadhatják el, de már a most beadott kérelmeknél is különös figyelemmel járunk el a mobilházak tekintetében.

A polgármester állásfoglalása szerint – *„egy harmonikus képet mutató utca, illetve település az ott lakók és a látogatók számára egyaránt jobb közérzetet teremt, a rendezettség képét mutatja, ezáltal az egyes ingatlanok is felértékelődnek”.*

pilis/dunapress-infó/CD

Épülhet az északi „fél-elkerülő”

Jövőre kezdődhet meg az építés, és várhatóan 2024 végén adhatják át a 11-es főút és Pomáz déli határa között haladó, Budakalászt elkerülő utat.

A kalászi „dugóhelyzet” javítása szempontjából jó hírt kapott a település: az északi „fél-elkerülő” teljes útszakasza megkapta az építési engedélyt. A beruházást bonyolító NIF Zrt. ütemterve alapján a kiviteli tervek is hamarosan elkészülnek, így még idén megjelenhet a kivitelező kiválasztását célzó pályázat. A tervek szerint a beruházás a 11-es számú főút szélesítésével indul, a József Attila utcát és a Lupaszigeti utat összekötő felüljárótól az elkerülő út új kétszintű csomópontjáig mindkét irányban három sávosra bővül a főút. Ezt követően Budakalászt északról elkerülve, Pomáz déli határa felé folytatódik az építkezés.

Az útépítés részeként a HÉV-et is külön-szintű csomópontban keresztezi az elkerülő, így az „akadálymentes” felüljáró a forgalmi előrejelzések szerint jelentősen tehermentesíti majd a közlekedési dugók fő forrását jelentő Budakalász Lenfonó csomópontot. A városon átmenő *forgalom csökkenése* elsősorban a *József Attila utcában* lesz érezhető, de a *Pomázi* és a *Budai úton* is érdemben enyhülhet a terhelés. Az elkerülő nyomvonala a korábbi tervekhez képest nem változott, de Budakalász kérésére zajárnyékoló fal és véderdő telepítése is került az engedélyezett tervekbe.

Összekötő-kerékpárút A városvezetés kérésére a beruházás részeként biztonságos kerékpáros összekötetés létesül ***Budakalász és Szentendre között,*** miután a NIF Zrt. a Zrínyi utcából indulva a 11-es út mellett haladó kerékpárútig kiépíti a hiányzó szakaszt. Lévén, hogy a teljes beruházás több évet vesz igénybe, ezért a városvezetés kérte a NIF Zrt.-t, hogy a *11-es főút és az Ország út* városhatártól nem messze épülő *új körforgalmi csomópontja közötti szakaszt,* melynek megépítése várhatóan kevesebb időt vesz igénybe, lehetőleg *minél előbb helyezzék forgalomba.* Ezzel Szentistvántelep és a 11-es főút között akadálymentes kapcsolat jön létre, csökkentve a város belső területeinek terhelését.

A beépítettség 15 helyett 45%

Ellenőrzés indulhat a szabályszegők ellen

A Duna-parton engedély nélkül megépült hajótárolók, valamint a hozzájuk kapcsolódó és a beépítési előírásokat semmibe vevő építések miatt hozott határozatot október 20-án Budakalász önkormányzata. A képviselők felhatalmazták ***Göbl Richárd*** *polgármestert, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályától kérje a Duna-parton kialakult állapotok ellenőrzését.*

Öt éve, 2017 óta a Duna-parti telkeken jachttárolókat és azokhoz kapcsolódó épületeket húztak fel. Több telken is engedély nélkül, a beépítési előírásokat figyelmen kívül hagyva építkeztek. Az önkormányzat – bár nem tulajdonosa a területnek – a településfejlesztés, valamint a helyi természet- és környezetvédelem érdekében kezdeményezte az építésfelügyeleti hatóságnál a Duna-parti telkeken kialakult állapotok ellenőrzését. Az érintett helyszíneken lábakon álló, nagy tetőszerkezetek épültek, amelyek épületnek minősülnek, de minthogy nem történt településképi véleményezés, így engedélyek nincsenek. Az épületek átszelik a telekhatárokat, részben vagy egészben építési helyen kívül helyezkednek el.

Ezeken a telkeken, a Duna-parton megengedett 15 százalék helyett 45, illetve 36 százalékos a beépítettség. Az elvárt, legalább 60 százalékos arány helyett pedig 0 százalék a zöldfelület.

A budakalászi partszakasz rekreációs övezet, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, jó része pedig helyi védettséget is élvez. A városvezetés a budakalászi Duna-partot ezért egyedi tájértékként kezeli. A partmeder a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében van, vagyonkezelői hozzájárulással bérleti konstrukcióban adja át magán és/vagy üzleti célra a Duna medrét. A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint vízjogi hatóság, valamint a Kormányhivatal különféle tevékenységekre és vízi létesítményekre ad ki közvetett hatásában környezetterhelő és forgalomnövelő hatású engedélyeket – vélik a kalászi testület tagjai. Budakalász önkormányzata az áldatlan helyzet megoldása miatt fogadott el határozatot és fordul a megyei Kormányhivatalhoz.

Változtatási tilalom a Duna-parton. A budakalászi Duna-parton a Natura 2000 európai természetvédelmi oltalom ellenére fakivágások, engedély nélküli építkezések zajlanak. A Helyi Építési Szabályzat a városvezetés számára nem tette lehetővé, hogy az értékeit kellőképpen megvédje, ezért az érintett területen az Önkormányzat Képviselő-testülete változtatási tilalmat rendelt el. A változtatási tilalom az új Helyi Építési Szabályzat elfogadásáig marad érvényben azért, hogy újabb változtatások ne történhessenek a megfelelő szabályozás életbelépéséig.

Forrás: budakalasz.hu

Ideiglenes terelőút a Skanzennél

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum gyalogos aluljáró építési munkálataihoz szükséges ideiglenes terelő utat alakítanak ki a Sztaravodai úton. Az Erdély tájegységgel való bővítés során körforgalom és gyalogos aluljáró épül a Skanzennél.

Az adottságokhoz alkalmazkodva az új tájegység csak úgy lehet összeköttetésben a már meglévő múzeumi területtel, hogy ha egy gyalogos aluljáró épül a Sztaravodai út alatt, mivel a műút elválasztja egymástól a két területegységet. Az aluljáró tudja majd biztosítani a két terület közötti átjárást.

A meglévő csomópont biztonságosabbá tételére nagyméretű, 18 méter átmérőjű körforgalmat építenek. Ez a csomópont-típus alkalmas a gyalogos és kerékpáros forgalom biztonságos átvezetésére a közutakon. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánított szentendrei Skanzen-fejlesztés során a hatvan hektáros terület tizenöt hektárral növekszik, 124 épülettel és 25-30 ezer műtárggyal bővül. Az Erdély tájegység épületegyüttese lesz az első komplex összefoglaló kiállítás hazánkban, amely az adott terület épített, tárgyi és szellemi örökségét több mint egy évszázadon átívelő időszakban mutatja be.

A nagyközönség előtt várhatóan 2022-ben megnyíló kiállítás együttes nemcsak ***Erdély,*** a ***Partium*** és ***Moldva népi építészetét*** és ***tárgykultúráját*** mutatja be, hanem szellemi örökségét, nemzetiségi és vallási sokszínűségét, oktatását is.

Az útépítési munkálatok idején váltakozó irányú, jelzőlámpás forgalomkorlátozásra kell számítani. Megértésüket és türelmüket köszönjük.

Skanzen Press

TÉR-HÍR • TÉR-HÍR • TÉR-HÍR •

Tízéves a MANK

Jubileumát ünnepli a magyar kulturális intézményhálózat egyik legsokoldalúbb intézménye, a vizuális művészetek központja. A MANK tízéves fennállása alatt, a sok hazai és nemzetközi kiállításon túl megújultak alkotóházai és művésztelepei, megkétszereződött a fiatalokat támogató ösztöndíjak összege; megtalálta helyét a művészeti életben és a művészettámogatás rendszerében.

A jubileumot a hozzá közel álló művészekkel készülő videó interjúkkal ünnepli, melyeket folyamatosan tesz közzé felületein, majd közös koccintásra hívta a művészeket és a művészet iránt érdeklődőket a **Power of plants – A növények ereje című** nemzetközi klímatudatos kiállítás megnyitójára, ***melyet november 5-én tartottak*** a szentendrei ***MANK Galériában***.

A Társaság – sokrétű tevékenységével és támogatásrendszerével – kiemelt célkitűzése, hogy a kor kihívásainak megfelelő új lehetőségeket biztosítson a művésztársadalom, különös tekintettel a jövő generációi számára. „Olyan kort élünk, amikor információk, képek, ingerek milliói özönlenek felénk; a művészeknek pedig ebben a zajban kell tudni megmutatkozni és eljuttatni üzeneteiket, közvetíteni világképüket a közönség felé. Ezért nekünk, támogatóknak meg kell hallanunk az idők szavát, és 2021-ben is jól kell tudnunk segíteni. Ennek érdekében a MANK olyan komplex szolgáltatáscsomaggal segíti a fiatal képzőművészeket, mely hatékonyan tudja támogatni önálló művészeti programjuk kibontását, szakmai és szélesebb közönség előtt való bemutatását, majd piacra való becsatlakozását is" – fogalmazott **Tardy-Molnár Anna**, a MANK ügyvezető igazgatója.

Szentendrei kiállítóhelyei: a ***MANK Galéria*** és az ***ÚjMűhely Galéria*** évente mintegy kétszáz kiállító művésznek adnak bemutatkozási és eladási lehetőséget, a tárlatokat pedig minden esztendőben körülbelül kilencezer látogató tekinti meg. ***Alkotóházai*** rövidebb időre nyújtanak ihletforrást és alkotási lehetőséget *Szigligeten, Zsennyén, Kecskeméten, Galyatetőn, Hódmezővásárhelyen és Mártélyon*, miközben *Szentendrén* és *Hódmezővásárhelyen* a művésztelepek a hosszabb távú alkotást szolgálják. Emellett a ***Magyar Mecénás Program****nak* köszönhetően csaknem négyezer művész részvételével alakított ki hazai és határon túli művészhálózatot, melynek tagjai számára kedvezményes alkotóházi foglalást tett lehetővé. Ma már a MANK ***kortárs művészeti edukációs programo***t is folytat: *Festő- és Zománc műhely*t szervez, *nemzetközi workshopokat* tart, *művészeti séta*kat indít, ismeretterjesztő *kiadványt jelentetett meg* gyermekek számára, *művészeti podcastet* indított. Szentendrei galériáin túl számos egyéb kiállítást szervezett már, mint például a Kép/Test/Lét címűt, vagy a Vendégségben az Úrnál szabadtéri kiállítást. A MANK *saját művészeti fesztivált is szervez* Szentendrén ArtKert összművészeti fesztivál néven, a Művészetek Völgyében pedig saját udvarában ismerteti meg a látogatókat a művészetekkel.

A MANK részvételével ***Szentandrássy István*** roma festőművész hagyatékának kezelése keretében *kiállítás sorozat* indult el az országban, a ***Karátson Gábor Archívum*** és ***Kutatóműhellyel*** pedig egy hasonló tárlatsorozat mellett *kiadványok, filmek készülnek* a hagyaték teljes körű feldolgozása céljából.

Petri Anikó

Fotó: MANK Galéria (Csákvári Zsigmond)

Hová tartanak a szentendrei múzeumok?

Tavaly júniusban nevezték ki a Ferenczy Múzeumi Centrum élére **Prosek Zoltánt.** *Eddigi munkáját több akadály is gátolta; az intézmények bezárását követelő Covid-járvány, s az, hogy a fenntartásra szánt összegeket az Önkormányzat jelentős mértékben csökkentette. Lapunk arról kérdezte az igazgatót, hogy a nehézségek ellenére mit sikerült megvalósítani és mik a múzeum további tervei?*

– Amikor átvettem a múzeumokat, egy új év indult, amelyben jelentősen csökkentették az intézmény költségvetését. Komoly alkuk során a város is, mi is sokat engedtünk, és pont azon a határon sikerült megállnunk, ami már nem veszélyeztette a működést. A Covid ideje alatt nagyon sok mindent rendbehoztunk, pótoltunk az intézmény szempontjából és a szakmai munkát tekintve. Ilyen volt pl. a Képzőművészeti Osztályon a teljeskörű leltár és revízió, amelyet végigvittünk és kis túlzással be is fejeztünk. Fontos lépéseket tettünk azirányba, hogy oktató, szolgáltató múzeum legyünk!

Mindegyik gyűjteményi egységnek saját kurátora van, a most megnyílt ***Czóbel-Modok kiállítást*** például ***Muladi Brigitta*** nagyon szépen megoldotta. A továbbiakban is hasonló irányban menne a Czóbel Múzeum, ott „párhuzamos életművek" címmel a két háború közötti és – utáni művészeket is be lehet mutatni, s ez kiegészítené a 2023-ban megnyíló Európai Iskola kiállítást. A Czóbel felújítási program ezzel nagyrészt befejeződött, az Ilosvay-oldalszárny felújításával és két új raktár kialakításával most végre méltó körülmények között vannak a műtárgyak.

A ***Barcsay-anyagot*** a későbbiekben a *Kmetty Múzeumba szeretnénk átköltöztetni*, ahol kisebb kiállítás lesz, de intenziv rotációban lehet a gyűjteményi részt bemutatni. Ez egy régi adóssága a múzeumnak, amit így kívánunk pótolni. Nagy szívfájdalom, hogy a ***Népművészetek Házának*** most nem tudjuk folytatni a felújítását. A homlokzatot rendbehoztuk és komoly tervek készültek az épületre is, amiket csak frissíteni kellene. A pontos telekhatárok megállapításának hiánya akadályozza a Teleki Alapítványhoz benyújtandó pályázatunkat.

FOTÓ: DEIM BALÁZS

Modok Mária-Czóbel Béla kiállításának megnyitója

A **Ferenczy Múzeumi Centrum** az intézményi struktúrában egy érdekes kísérletbe kezdett. A ***Vajda Lajos Múzeum*** megújított, emeleti kiállítóterének IKON, illetve alagsorában **FotóLab** néven két kiállító teremben, a helyi és a városhoz kötődő művészek számára fog rendszeres bemutatkozási lehetőséget biztosítani, hogy a lokális párbeszéden túl professzionális keretek között képviselje őket Magyarországon és külföldön.

A városhoz köthető kortárs művészek hazai és külföldi képviselete mellett, fontosnak tartjuk a *magyar képzőművészeti szcéna megújítását szolgáló törekvéseket,* támogatói és kezdeményezői kívánunk lenni olyan projekteknek, amelyek célja a művészeti élet sablonjainak újragondolása, illetve a kortárs képzőművészet pozíciójának javítása a hazai kultúrában. Ennek bázisát a gyűjtőkkel, szakmai partnerekkel, közönséggel való együttműködés keretében kívánjuk elérni.

Idén átvesszük az ***Alkotmány u. 1.*** *(Ferenczy ház) épületét,* a ***Grafikai Műhely*** a Malomból ide ***költözik át***. A Műhely új mestere **Győrffy Sándor** festőművész lesz. A „Ferenczy lakás"-ban műteremlakást alakítunk ki, az alsó szinten pedig művész-kurátor lakást tervezünk.

A '70-es, '80-as évek szocialista illúziója a kismúzeumokról – ma még hozzátartozik a város arculatához. A maga idejében siker volt a sok kis múzeum, kérdés, hogy mennyire kényszerű örökösége-e vagy példaértékű projekt valósult meg annak idején. De létezik, a maga módján nagyon nagy problémákkal működik, tehát fenntarthatóságának, a fenntartásának mikéntje, továbbgondolása, aktuális, megoldandó feladat. *A* ***kismúzeumokat*** *fenn kell tartanunk, de másképp kell róluk gondolkodnunk.* Egy példa: *az Ámos – Anna Múzeum*, ahol a *földszintet bérbe adjuk művészeknek*, – így eltartja magát az épület. Jövőre már az emeleten ***Rezidencia program*** keretében valósulnak meg programok.

A '90-es évek óta időről időre felmerül a kismúzeumok problémája. Keressük a megoldásokat, erről a folyamatról ad majd betekintést a ***Szentendrei Képtárban november 18-án*** nyíló kiállítás, melyben az Ybl Miklós Építéstudományi Kar mesterképzősei saját kutatásokon alapuló vízióikat, ötleteiket mutatják be.

Most *készülünk* a *Magyar Géniusz Program pályázatra* (az NKA kifejezetten vidéki múzeumok fejlesztésére irányuló kiírása), melyből a ***Ferenczy Múzeumban*** 5 éven át nyitva tartó, ***gyűjteményes szentendrei képzőművészeti állandó kiállítást tervezünk,*** ami egészen más lesz, mint az eddigiek, hiszen a modern és a kortárs közti különbségtétel mesterséges, ez a szakmai szemmel provokatív tétel a tervezett kiállításnak az egyik fő üzenete.

–kszeva-

Kávéházi beszélgetések Endrei Judittal

SzentEndrei Szalon

Ennek a szalonnak a létrehozásával a lokálpatriotizmus erősítése és a közösségépítés a célunk, mert tudjuk, hogy Szentendre és környékének lakói valóban kíváncsiak kedvelt művészeikre. **Endrei Judit** a *Kafana Kávézóban,* közönség előtt lát vendégül egy-egy szentendrei alkotóművészt (képzőművészt/szobrászt/iparművészt/ötvösművészt), akihez (vagy akikhez, mert akár egy egész helyi művészcsalád is lehet vendég), mindig meghívunk egy helyi vagy a térségben élő előadóművészt is. A beszélgetéseket a meghívott képzőművész egy vagy több olyan alkotása illusztrálja, amit ki tudunk erre a délutánra állítani az adott kávéházban. A művészvendég (a beszélgetés mellett), mindig előad valamit, a diskurzus kereteibe ágyazva. Ha zeneművész, akkor muzsikál, ha énekes előadó, akkor énekel, és ha színművész, az általa választott verset, prózát adja elő.

A beszélgetések témája a város, városi történetek, a kiállított alkotás (illetve a képzőművész életműve) keltette gondolatok, kettőjük kapcsolata, barátsága, egymásra való reflexiója lesz. Természetesen akár elkanyarodva a művészet egyéb témái felé, ahová a beszélgető partnerek – mint ahogy ez a jó beszélgetéseknél történni szokott – Judit és vendégei elkalandoznak.

A SzentEndrei Szalon vendége elsőre egy egész művészcsalád lesz, mely tagjainak november végén közös kiállítása nyílik Budapesten, a MANK szervezésében. Ez a család **Farkas Ádám szobrászművész felesége**, **Rákosy Anikó festőművész,** valamint két lányuk **Farkas Zsófia szobrászművész** és **Farkas Bori textiltervező** iparművész. Előadóművész vendég Farkas Ádám és Rákosy Anikó unokája, **Barakonyi Brúnó**, a Bartók Béla Konzervatórium jazz tanszakának végzős hallgatója, aki **jazz triójával** muzsikál majd.

A SzentEndrei Szalon egy-egy alkalommal kb. 70 – 90 percig tart, a részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött: https://szentendreiteatrum.hu

A helyszín ***november 14-én a Kafana Kávézó*** (Szentendre, Görög utca 2.). A találkozó szervezője a Szentendrei Teátrum.

Újborfesztivál és Libator a Skanzenben

A Mihály naptól Katalin napig (szeptember 29. – november 25.) tartó kisfarsang a bálok, lakodalmak őszi időszaka, és a gazdasági év lezárásának ideje. Legismertebb napja a **Márton-nap**, amelyhez számos népszokás, hiedelem kapcsolódik.

A jeles nap tiszteletére hagyományőrző bemutatók, kézműves foglalkozások, borkóstoló, koncertek és meseelőadások várják a látogatókat a ***19. Szent Márton Újborfesztivál és Libatoron*** a Skanzenben, idén a *PajtaKult* programmal együtt.

A Márton-napok hangulatát a *mosonmagyaróvári Lajta Néptáncegyüttes* eleveníti meg a múzeumban, de bepillanthatnak az érdeklődők az őszi társas munkák, a tollfosztás, kukoricamorzsolás folyamatába is. Megismerhetik Szent Márton életét, érdekességeket tudhatnak meg a libakultusz eredetével és vadhajtásaival kapcsolatban. Kézműves borászatok kínálata mellett az idei szüret újborait is kóstolhatják a vendégek. Lesz verses borműhely és sommelier gyorstalpaló. Vándormuzsikusok járják a portákat, a gyerekek találkozhatnak a *Langaléta Garabonciásokkal* is. A *Kisbodaki pajta*ban mesék, koncertek színesítik a programot. A kézműves foglalkozásokon textil liba, őszi ajtódísz, poháralátét mellett libatoll ékszert és Márton-napi lámpást készíthetnek az ügyes kezűek. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület a vadludak, a bringatúra Márton nyomába ered, a nap végén pedig lámpás felvonulásra hívnak a szervezők mindenkit.

A Skanzen portái, házai ***november 13-án és 14-én 16, a SKANZEN VIGADÓ programjai és a kézműves vásár 18 óráig tartanak nyitva.*** A részletes program a http://skanzen.hu/hu/latogatas/programok/szent-marton-ujborfesztival-eslibator-2021 címen olvasható.

A szamárhegyiek mentenék a dalmát sírkőkereszteket

Méltó emlék az utókor számára

Dalmát őseink szentendrei testvérülete egyik elsőrendű feladataként gyakorolta az elhunyt testvérek emlékének megőrzését. A bratovstina tagjai együtt imádkoztak az elhunytak lelki üdvéért, és mélységesen hitték, hogy a testvériségben való részvétel jó halált és örök életet ad számukra. Ezért lett az egyik máig megőrzött hagyományunk a temetéseken való közös részvétel, az elhunyt elődökre való megemlékezés az ünnepeinken, és Halottak napjára a sírok virágokkal díszítése is.

A szamárhegyi Római Katolikus temetőt, ahol a szentendrei dalmát családok sírjai vannak ma is, az 1700-as évek végén nyitották meg. Évszázadokig jellemzői voltak a tipikus népi faragású, dalmát feliratú kis szürke sírkőkeresztek, amelytől sajátos képet mutatott. A működő síremlékek Budapesten és a nagyvárosok temetőiben már a 19. század második felétől megjelentek, de ez az időszak Szentendrén a filoxérát követő ínség ideje volt, így itt erre csak néhány tehetősebb családnak volt módja. Mivel a Szamárhegy a város szegény negyede volt már ekkor, a szürke kőkeresztek itt nem a tradíció, hanem a szegénység jelképeiként maradtak meg. A szamárhegyi közösség jószerivel az 1960-as évek elejéig úgy élt, mint a 19. század végén, ezért a temető is sokáig megőrizte korábbi képét. S bár a negyvenes években már állítottak itt is modern sírköveket, obeliszkeket, a temető arculatának végletes megváltozása csak a hatvanas évektől kezdődött meg. Voltak próbálkozások, hogy a folyamatosan fogyatkozó, dalmát feliratú sírkőkereszteket megőrizzék, – a temető helyi védettség alá is került később, de mivel ez nem találkozott a sírtulajdonosi érdekekkel és ízléssel, ezek „önkéntes eltávolítása" máig tart. Ilymódon a temető városképi és tájépítészeti értéke folyamatosan és vészesen csökken.

Horvát Nemzetiségi Önkormányzatunk másra át nem hárítható, sürgető küldetésének tartja a sírkövek megőrzését, amelyek szentendrei dalmát közösségünk történelmi múltjának, kulturális örökségének pótolhatatlan darabjai. Ezért programot készítettünk és pályázatot nyújtottunk be a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek *e népi faragású dalmát feliratú kő sírkeresztek megóvása* érdekében. Felmérjük és dokumentáljuk a még megtalálható kőkereszteket. Kezdeményezzük és felajánljuk, ha ezeket eltávolítják a sírról, mi megőrizzük őket. Ebben a *Szentendrei Keresztelő Szent János Római Katolikus Plébániával* meg tudunk

egyezni. Azért itt, és nem egy múzeumi kertben őrizzük, mutatjuk be őket, talán az utódok egyszer visszaállítják a családi sírokra. Népszerűsítő sajtó kampányt kezdeményezünk, amelyhez segítségül hívjuk a szentendrei szaktudósokat és más értelmiségieket is. Kérjük, segítsenek, hogy a dalmát közösség és a város pótolhatatlan értékei méltón megőrződjenek az utókor számára.

Benkovits György elnök

Horvát Nemzetiségi Önkormányzat

Évkerülő Családi Táncház

Hagyományőrző sorozatunkat ünnepköreinkhez alakítva minden hónapban, egy szombat délután tartjuk a **tahitótfalui Népházban**. Ezzel szeretnénk újraindítani a járvány előtt rendszeresen működő táncházunkat, mely a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával, a *Tegyünk Együtt Tahitótfaluért Alapítvány segítségével* valósul meg.

Táncházunkban az évkörökhöz kötődő népszokásokkal, táncokkal, népdalokkal, népi játékokkal ismerkedhetnek a látogató családok. Az aprók táncában a gyerekeket tanítjuk, azután a felnőtteké a táncparkett. A kisebbek kézműves, népi játszóház foglalkozáson vehetnek részt, ahol az adott ünnepkörhöz kapcsolódó játék, eszköz készül, de a gyerekek a népszokásokkal is megismerkedhetnek. A közös élményben zenészek is részt vesznek, alkalmanként a népzenészek tanítványait is meghívjuk, akik az aprók táncában kapnak szerepet. Állandó zenekarunk mellett vendégmuzsikusokat *(Kálna Natália, Éles László, Juhász Péter)* is hívunk a Dunakanyarból. *A program ingyenes.*

(B.G.)

Őszi Művészeti Napok Pomázon

A Teleki-Wattay Művészeti Iskolában 9 éve rendezzük meg a **Pomázi Művészeti Napokat** az őszi és a tavaszi időszakban. Idén ***november 8–13.*** között várjuk az érdeklődőket (Templom tér 3.) ***11. 8. 17.30*** **Free Style Chamber Orchestra** jazz koncert. ***11. 9. 17.30*** **„Zeneiskolások másképp"** növendékek, akik nemcsak a klasszikus zenében jártasak. ***11. 10. 17.30*** **Szép-laki Zoltán** mesterpedagógus előadása **„BACH – a szépség matematikája"** címmel. ***11. 11. 17.30*** **Söndörgő együttes** koncertje. ***11. 12. 15.30.*** A *Pomázi Szent István király templomban* **Telemann-művek** művésztanár koncert. ***11. 13. 15.00 és 16.00*** óvodásoknak szól a **Prücsökzene** program.

A koncertekre támogatójegyek elővételben kaphatók az iskola irodájában. A bevétel a Testvérmúzsák Alapítvány céljait szolgálja. ***Teleki-Wattay Művészeti Iskola, Pomáz, Templom tér 3. Tel: 26/525-330***

•

A Köszi, önkéntes Egyesület minden érdeklődőt szeretettel vár **2021. november 27-én, 16 órakor a** LEGENDÁS ÁLLATOK A SZIGETEN rajzpályázatra beérkezett pályaművekből rendezett kiállítás megnyitójára a Pócsmegyer Rendezvényközpontba. A kiállítást megnyitja Schramkó Péter tanár, restaurátor. Az eseményen és a kiállítás ideje alatt a díjazott rajzokból készült képeslapok megvásárolhatók. A díjazottak a tiszteletpéldányaikat akkor vehetik át. *A kiállítás 2022. január 30-ig megtekinthető.*

Hárshegyi Áron: A gáton sétáló Surányoszaurusz

Országos Könyvtári Napok Szigetmonostoron

Október első hete mindig a könyvtár ünnepe. Mi is sokmindennel készültünk. Miközben a héten őszi termésekből kézműveskedtünk, retró diakuckóztunk, könyvtári kvízt játszottunk, társasjátékoztunk családilag, valamint Csoóri Julianna és Kálna Natália népi bölcsisségein vettünk részt, sokszor bevonzotta érdeklődésünket A KÖNYV! Olvastunk egyedül, olvastunk gyerekeknek, olvastunk állva és ülve, olvastunk mesét és történeteket, olvastunk könyvet és újságot. Ráadásul kiderült, hogy a **Bogyó és Babócával léggitározni is lehet!**

Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár

Budakalász, Szentendrei út 9.

Minden csütörtökön 14–18.00 **Mentáskert őstermelői piac.** ***11. 13. 8–12.00*** **Ládafia Garázsvásár.** ***11. 18. 19.00*** **Lelki nagytakarítás Dr. Buda Lászlóval –** hogyan tehetjük e belső világot jobb helyé. ***11. 20. 20.30*** **Leonard Cohen est –** Müller Péter Sziámi and Friends zenekar és vendégeik. Vendég: Ónodi Eszter. A koncert a RockHáz sorozat része.***11. 27. 10.00*** **Klárisok zenekar mesekoncertje –** A koncertet beszélgetés követi: mese és a zene szerepe a gyermekek személyiségfejlődésében. ***11. 27, 12. 04., 12. 11., 12. 18. 16.00*** **Adventi hétvégék** a Kárpátok Őre szobornál a Lenfonógyár HÉV megállóban. ***12. 05. 15.00*** **Mikulásváró koncert –** kézműves foglalkozás, interaktív koncert a Kiskalász Zenekarral, találkozás a Mikulással. **Jegyek csak elővételben a tixa.hu oldalon**. *További információ: koskarolymh.hu/esemenyek, illetve facebook.com/kkmhk/events. Belépés az aktuális járványügyi szabályok betartásával!*

Pomázi Művelődési Ház és Könyvtár

November 10. 19.00 **Pöttyös Bögre – Kvízest.** ***11. 11 17:30*** **Biblioterápia** – Könyvtár.***11. 11. 19:30*** KARÁDY-EST *Gregor Bernadett* zenés előadása (jegyvásárlás: www.jegy.hu) ***11.13 9:00*** **Scrapbook** – alkotó kuckó. ***11. 13. 17:00*** **Márton-napi Táncház** a Kevély Táncegyüttes szervezésében.***11. 14. 11:00*** Kisvakond a nagyvárosban – mesemusical (jegyfoglalás: www.mesehajo.com) ***11. 15. 18:00*** **Lélekmelegítő esték**: Mit érdemes tudni a cukorbetegségről és annak megelőzéséről? Előadó: Tóth Eszter, dietetikus (PMHK és EFI Iroda)**.** ***11. 16. 9:00–12:00*** **Vásár.** ***11. 19. 19:00*** **Klasszikus párkapcsolati játék Csehov szemüvegén keresztül** – Ingyenes színházi előadás Szereplők: Nagy Enikő, Jantyik Csaba. ***11. 20. 17:00–19:00*** **III. Pomázi Vitaest.** ***11. 21. 9:00*** **Pöttyös Bögre Workshop** – Kávékapszulából ékszert**.** ***11. 24. 19:00*** **Pöttyös Bögre – Kvízest.** ***11. 25. 17:30*** **Biblioterápia** – Könyvtár. ***11.25.17:00*** Adventi koszorúkészítés. ***11.28.17.*** **Pomázi Advent a Parkban** – I. Adventi **gyertyagyújtás, Jégpálya megnyitó.**

Kortárs szentendrei művészek Leányfalun

Új Csoport címmel november 5-én nyílt meg Leányfalun, a Hely- és Irodalomtörténeti Kiállítóhelyen kilenc szentendrei képzőművész kiállítása, melyről Gyimóthy Gábor múzeumvezetővel és a tárlat ötletgazdájával, ef Zámbó Istvánnal beszélgettünk.

– Ez a kiállítás egy a kortárs szentendreieket bemutató sorozat része?

Nem mondanám, hogy sorozatot tervezek, inkább arról van szó, hogy amikor elvállaltam a múzeum vezetését, eldöntöttem, hogy a Móricz interaktív kiállítás mellett egy kulturális – közösségi platformot is szeretnék elindítani a két-három oldalsó teremben. Helytörténeti, vagy a Móricz állandó kiállítást kiegészítő időszakos kiállításokra, vagy a helyi és a környéken élő kortárs képzőművészek egyéni és csoportos tárlataira gondoltam. Annyiban igaz a sorozat jelleg, hogy *Aknay János* volt az első Szentendréről felkért művész, de az a kiállítás a Covid miatt csak virtuálisan valósulhatott meg. *Benkovits György* vízfestő ugyancsak virtuális anyagával folytattuk októberben – a Múzeum újra nyitása után – a Völgyi-Skonda Kortárs Gyűjteményből az Aknay-képeket állítottuk ki, most ez a csoportos kiállítás nyílik meg, ezután pedig *Kemény Zoltán* tipográfus fotógrafikáit mutatjuk be.

– Megszűnt az Aba-Novák Galéria, a Faluház kiállítóterme más névvel és koncepcióval működik tovább. Ezeknek a kiállításoknak hiánypótló szerepe is van?

Nem lehet pótolni *Kovács Kristófot*, s az *Aba-Novák Galériát* sem lehet helyettesíteni… de valamit ebből a kultúrmisszióból át lehet venni. Az egy vállalása a helytörténeti múzeumnak, hogy amennyire lehet, a helytörténet mellett megmutat kortárs anyagokat is. De ez nem verseny, még azt se merem mondani, hogy a staféta átvétele, inkább az a cél, hogy ez az ügy ne vesszen el, fontosnak érzem, hogy legyen folytatása.

– Ez a kiállítás is igényes zenével, a Saša Trióval nyílik.

A Triót *Petrovity Sándor* gitártanár alapította fiatal tanítványaival, *Barakonyi Brúnóval* (bőgő) és *Szigeti Mátyással* (dob). Nagyon jó kis jazzformáció! Nekem szívem csücske a jazz és a blues is, különösen, ha helyi, vagy környékbeli a társaság.

– Megint itt van a nyakunkon a Covid: nem befolyásolja ez a megnyitást?

Én azt gondolom, ameddig hivatalos rendelkezés nincs, például létszámstop, megfelelő óvintézkedések mellett – maszkviseléssel – megnyitjuk a kiállítást. De mindenképpen berendezzük a termeket és legfeljebb online formában mutatjuk be az anyagot. Bár már hűvösebb van, de – ugyanúgy, ahogy az a legutóbb is történt – megnyitjuk az ablakokat és úgy intézzük, hogy onnan is lehessen mindent hallani. Aki eljön, de nem akar bejönni, kint megállva hallhatja, az ablakon át nézheti is a fedett folyosóról az eseményeket.

Szentendre művészetében gyakran figyelhetjük meg újabb és újabb csoportok megalakulását. Kíváncsiak voltunk arra, hogy az ef Zámbó „Öcsivel" együtt összesen kilenc szentendrei képzőművészt felvonultató tárlat címe: „Új Csoport" valóban egy hosszabb távra tervező formáció, vagy csak egy alkalmi társulás?

Ef Zámbó István: Nem egy új állandó csoportról van szó. Valójában engem kértek fel egyéni kiállítás megrendezésére, de nekem (szerencsére) nincs itthon ehhez elegendő képem. Ezért 10 perc alatt végiggondoltam, hogy kiket szeretnék meghívni, egy gyors körtelefonnal egyeztettem velük, így alakult ki a névsor. Vannak köztük régi és újabb vajdások (*fe Lugossy László, Margit Szabolcs, Benkovits Balázs, Deim Balázs, Magyarósi Éva, Verebélyi Diána*), *Tzortzoglou Georgiost* (Jorgost) már régóta vajdásnak tekintjük. *Görög László* pedig Diána párja, az ő hatására és csak nemrég kezdett el festeni, sok közös mű is született és újabban nagyon érdekes geometrikus munkái vannak. Az Új Csoport cím csak arra utal, hogy ez a kilenc művész most először állít ki így együtt.

Krizbai Éva

Falu-Ház és Ravasz László Könyvtár

Leányfalu, Móricz Zs. u. 124.

11. 13. 18.00 **Halper László jazz est**. Támogató a Köszönjük, Magyarország! ***11.16. 18.00*** **Leányfalui esték** – *Kövesdi Miklós* vendége **Fabiny Tamás** evangélikus püspök – Leányfalu Hely- és Irodalomtörténeti Kiállítóhelye.***11. 20. 19.00*** A ***Ripacsok színtársulata*** **Karinthy Ferenc** születésének centenáriumi alkalmára összeállított műsora. Zongorán közreműködik *Oravecz György*, rendező: *Póka Éva*. ***11. 24. 18.00 Leányfalui esték –*** *Kövesdi Miklós* vendége **Lackfi János** költő. Támogató Emberi Erőforrások Minisztériuma.***11. 25. 18.00*** **Jazztörténet –** ***Friedrich Károly előadása. –*** Múzeum. Jegyvásárlás a helyszínen.***11. 27. 16.00*** **Kacor király** – ***Kovács Gábor*** muzsikus gyerekelőadása. Támogató a Köszönjük, Magyarország! ***11. 27. 17.30*** **Adventi gyertyagyújtás** a Faluház előtt, házigazda a Ripacsok színtársulata. ***11. 27. 18.00*** **Ady-est** – ***Lázár Csaba*** színművész előadása, km.: ***Négyessy Katalin*** (cselló). Támogató a Köszönjük, Magyarország!.

Nem üres nosztalgia a monostori Régi-Módi presszó

Üde színfoltként nyitott meg júliusban a ***szigetmonostori Mátyás király téren*** a **Régi-Módi Presszó**. Tulajdonosa, **Kövesdiné Zákány Szandi** elárulta, egykor Bermuda háromszögnek hívták a teret a helyiek, mivel három ott működő 'presszójában' ugyancsak könnyen tűntek el a férfiak. Ennek azonban már 15 éve, így egy új vendéglátóhely megjelenése valóban hiánypótlónak bizonyult. Ez a presszó azonban nagyon más presszó mint az egykoriak, itt a barátságos vendéglátás mellett ugyanis a kultúráé a főszerep!

A tulajdonos sok helyi alkotót, elsősorban a fiatalokat szólítja meg, az épület egyik falának hatalmas felületén rendszeresen különféle *kiállítások* láthatók, szót kapnak a *festők, fotósok*, de a művészeti általános iskolák tehetséges diákjai is. *Az asztalok sem akármilyen hangulatot árasztanak*, az egyiken egykori focicsapatok

képei, a másikon Monostor régi épületei, a harmadikon a felíró épp fizet a régi presszó előtti tisztelgésként… A belső falon *Monostor főutcája* húzódik. Klasszikus vendéglátóhely ez, de ugyanakkor közösségformáló kis zug is, ahová a családok akár együtt is ellátogathatnak. S míg a gyerekek társasjátékoznak, sakkoznak, a felnőttek jóízűt beszélgethetnek barátaikkal- vagy éppen fordítva!

Nyáron *kertmozi* várta a vendégeket, egy kisebb színpad pedig *bensőséges koncerteknek, esteknek* ad otthont. *Esküvők, születésnapok, osztálytalálkozók* színtere is lehet a Régi-Módi. A terasz jelenleg is üzemel, az indián nyár még engedi az üldögélést, de később hőgombák segítségével is lehet egy kis időt tölteni a szabadtéren. Ahogyan a tulajdonos mondja: „nagyon sokat változott a világ és benne Szigetmonostor a '80-as évek óta. Minden felgyorsult és gyakran személytelenné vált. A fejlődés és a nosztalgia azonban nem zárja ki egymást. Ezt vallom, s ezért is szeretnénk az itt élőknek és az idelátogatóknak egy kis betekintést nyújtani Szigetmonostor jelenébe és múltjába."

PROGRAMOK NOVEMBERBEN *13-án* Régi-Módi Márton nap: engedve 'A köz' kívánatnak, ezúttal meleg ételekkel várjuk kedves vendégeinket. Klasszikus Márton napi finomságokkal, de a Csóka konyha jóvoltából mégis új köntösben, különleges ízekkel készülünk. A tőlünk megszokott „régi", mégis „módi" stílusban. Ismerjük meg együtt,hogy Szigetmonostoron mit is jelent(ett) a Márton nap! Kicsit bent, kicsit kint, de fázni senki sem fog!

Az ételeket közzétettük a Régi-Módi presszó Facebook oldalán. S ha már Márton nap, Szabó Iván hozza el nekünk legfinomabb új borait. Az ételek megvásárlása előzetes regisztrációhoz kötött, amit személyesen a Presszóban; e-mailen a regimodipresszo@gmail.com címen; Messengeren (név, hány fő és egy telefonos elérhetőséggel) november 7-én éjfélig lehet megtenni.

20-án **Adventi készülődéssel egybekötött Művész Placc-**os program a kertben: helyi művészek portékái, fiatal tehetségek előadásai a színpadon, a kertben adventi készülődés, forralt bor, helyi finomságok. Adventi lelkülettel, együtt készülünk az ünnepekre.

22-én **Rapid Randi est** 45-55 korosztály számára.

Regénytetralógia, Buli- és művésznovellák, Igaz és hamis történetek

A fenti címeket, pontosabban: alcímeket viselő három könyvvel lett teljes **Milosevits Péter** idén megjelent **életműsorozata.** Közülük az elsőt, a *Szentendrei kvartett* című „regénytetralógiát" különösen szívesen ajánlom olvasásra. Négy Szentendrén, illetve a környékén játszódó kisregényt tartalmaz. Főhősük azonos: Icsvics, a szerb származású pomázi operatőr, akinek mániája, hogy mindent filmre vesz, ami Szentendrén éppen történik, történni fog, vagy valaha megtörtént, majd – hogy a történéseket megőrizze az örökkévalóságnak – a filmeket feltölti egy különleges honlapra.

A négy regény: ***London, Pomáz; Az utolsó szentendrei szerb; A szulejmanováci csata; Honlap-sztori***. A szerbek Jókaijaként emlegetett Jakov Ignjatovics óta nem ismerek szépirodalmi műegyüttest, ami ilyen szorosan kötődne Szentendréhez, de a könyv nem csak emiatt érdekes. Önmagában is izgalmas. A mozaikokból regénnyé összeálló fő sztori, a szerbek kihalásának története egyszerre szomorú és mulatságos, bizarr és felemelő.

A másik két friss kötet – főcímük: ***Valaki más és Ta/lányok*** – novellákat tartalmaz a szerző korai, illetve későbbi korszakából. Ezekben más helyekre (néha álombeli tájakra) jutunk el, és belőlük az írónak egészen másféle arcát ismerhetjük meg.

Milosevits Péter 1952-ben született Budakalászon, hagyományait őrző, régi szerb családban. Szakmai pályája legnagyobb részét tanárként, az ELTE szláv tanszékén töltötte, ahonnan a szerb irodalom professzoraként ment nyugdíjba. Közben volt újságíró, szerkesztő, dramaturg, műfordító, és saját maga is jelentkezett szépíróként. Műveit elsősorban anyanyelvén, szerbül írta. A magyarul idén megjelent életműkiadás összesen nyolc kötetet tartalmaz. Elsőként, év elején a *Kaláz parazsa* jött ki, melyben a szerző szülőfalujának múltjából kiindulva alkot többé-kevésbé összefüggő történetet – „Irodalmi mű, valóságból vett extrákkal". Ezt követte a Szentendrei kvartett harmadik és negyedik regénye, „Háborús-fantasztikus regény" és „Internetregény, papíron" alcímmel.

A prózák mellett egy verseskötet is szerepel a sorozatban ***Szentendrei regula*** címmel, mely „Szabad- és énekelhető verseket" tartalmaz. Az eddig felsorolt művek mindegyike megjelent korábban szerb nyelven, különböző kiadók gondozásában, és sikert aratott Szerbiában. A Kaláz parazsa szerb változata 2013-ban rangos irodalmi díjat is nyert. Ám a mostani magyar kiadások nem tekinthetők egyszerű fordításnak, hiszen szerzőjük kisebb-nagyobb változtatásokkal újraírta őket magyar nyelven. A ***Trükkregény*** (alcíme: „Önmegvalósító mű") viszont teljesen új darabja az életműnek (2021). ***December 1-jén lesz Milosevits Péter szerzői estje Szentendrén***, a Hamvas Béla nevét viselő Pest Megyei Könyvtárban (PMK). Program a Szentendrei Könyvklub honlapján, Facebook-oldalán.

Gaján Éva

Hang-Szín. Történetek a jelenben

A váratlan pillanat bizsergése

Az improvizáció során saját testünkkel, hangunkkal kísérletezünk, egymás tükreivé válunk és megszületik a dallam, a ritmus, a mozgás és létrehozzuk a történeteket. Az improvizáció KAPCSOLATTEREMTÉS **önmagunkkal és másokkal,** REZDÜLÉS **a játék folyamán felbukkanó érzetekre, gondolatokra és egymásra, a váratlan pillanat** BIZSERGÉS**e. Ez a mese a Tökéletes Mozdulattal kezdődött. Eljátszottuk, megéltük és megfestettük.**

Kétnapos komplex művészeti improvizációs foglalkozáson vettek részt a gyerekek október 25-26-án a ***tahitótfalui Pollack Mihály Általános Iskolában***. A foglalkozást **Révász Ágnes**, zeneszerző és zenepedagógus, valamint **Simon Tünde**, képzőművész, oktatáskutató, egyetemi tanár vezették.

A résztvevők az ország különböző pontjairól érkeztek, a legkisebb 6, a legnagyobb 22 éves volt. A hagyományteremtőnek szánt foglalkozásokra felnőttek is bátran csatlakozhatnak a jövőben, hiszen az improvizáció során összeadódnak a különbözőségek, és az egyéni értékek közös kinccsé válnak. A részvételhez nem feltétel sem hangszeres, sem vizuális előképzettség. A műfaj unikális, nem rajzszakkör, nem zeneóra, nem színjátszókör, nem énekkar, nem festőkör, nem táncóra, nem drámacsoport, hanem egyesíti magában mindezeket.

Az improvizáció rögtönzést jelent, és az olasz '*improviso*' kifejezésből ered, aminek jelentése: váratlan. Az improvizáció nem más, mint egyidejű gondolat és tett, aki improvizál, az az adott pillanatban, késlekedés nélkül, leleményesen dönt és cselekszik. Az improvizáció a jelen megélésének művészete.

S bár a fogalmat a művészethez kötjük, de a mindennapi életben is sokszor van szükség rá. A munka világában is nagy előny, ha valaki tud improvizálni, bármely munkahelyen szükség lehet arra, hogy helyzeteket gyorsan, hezitálás nélkül, találékonyan oldjunk meg. Az improvizáció tágítja a komfortzónánkat, s együtt jár a kreativitással. Aki kreatív, az általában jobban tud rögtönözni, ugyanakkor az improvizáció gyakorlása fejleszti a kreativitást. Az improvizáció intuitív, de tanulható képesség, mely segíti az új és szokatlan, leleményes megoldások megtalálását.

A belső gátlások, szorongások az okai legtöbbször a fantáziátlan, merev gondolkodásnak: az ismeretlentől való félelem, a kudarckerülés, a megszégyenüléstől való szorongás bénítóan hat az emberre. A foglalkozások során felszabadulnak a kreatív energiák, leomlanak a körénk épített falak, hogy a játékok során, kilépve önmagunk korlátaiból teret engedjünk a zabolátlan alkotó energiáknak és az emberben jelen lévő ősbizalomnak és gazdag belső térnek. A zenetanulás alkotássá válik, a hangok a szív ritmusára csendülnek, színekké válnak, a színek történetekké formálódnak.

„Amit nyerünk az improvizáció által: kreativitás, szabadság, rugalmas gondolkodás és cselekvés, jókedv, összetartás és együttműködés, bátorság, magabiztosság és önbizalom."

A két nap folyamán sok varázslat és csoda történt. Saját testükkel, mozdulataikkal, hangjukkal és hangszereikkel kísérleteztek a gyerekek, egymás tükreivé váltak. Ebben a kommunikációs térben születtek meg a dallamok, ritmusok, és a résztvevők együtt hozták létre a történeteket. Ez a történet a Tökéletes Mozdulattal kezdődött, melyet eljátszottak, megéltek és megfestettek. Elkészítették és megszólaltatták az esőbotokat, és gyakorlatot szereztek az imrovizációban saját hangszereiken. A játékban megteremtődött a Zene-Erdő, a szereplők Mogyoróvá, Gesztenyévé, Almafává, stb. lényegülhettek, megismerték saját hangjukat, meghallgatták, mit dúdolnak a fák, megmozdították a szeleket és elültették az Égig érő Tündérfa magjait. A fa éjjelente szerte rebben és a tündérek újabb dallamokra tanítják a fákat. Az improvizációról és további foglalkozásokról a „*Hang-Szín. Történetek a jelenben*." című oldalon (https://www.facebook.com/hangszin) tájékozódhatnak az érdeklődők.

Simon Tünde

Rajzoljunk színpadra filmet!

Nagy sikerrel vitte színre ***Ternovszky Béla*** klasszikus rajzfilmjét, a **Macskafogó**t a **Teleki-Wattay Művészeti Iskolában**. Az idén 35 éves rajzfilm képkockáit hitelesen tolmácsolták az iskola fiatal tanulói. Az előadás NTP-MŰV-20-0082 – *„Rajzoljunk színpadra filmet!"* – a ***pomázi Zenés Színpad*** Macskafogó feldolgozása című nyertes pályázat keretében valósult meg. A bemutató májusban lett volna, a koronavírus azonban közbeszólt, így a premier szeptemberre csúszott. A diákok és pedagógusok lelkesedését és elhivatottságát tükrözi, hogy az iskola a nehéz helyzet ellenére is a megszokott magas színvonalon tudta színre vinni a művet.

Ternovszky Béla, a rajzfilm rendezője és a gyerekek

A dráma, tánc és zenei tanszak közös munkájaként olyan izgalmas előadás jött létre, melyet örömmel mutattunk be *Ternovszky Béla* szerzőnek is, aki megtisztelte jelenlétével az előadást. A sok elismerő szó és a siker mellett mégis az volt a legnagyobb ajándék, hogy a résztvevő fiatalok együtt, egymást támogatva bebizonyították, milyen csodálatos teljesítményre képesek, s hogy bármennyire is embert próbáló volt a tavalyi tanév, a művészet szeretete és a közös játék öröme mindig képes feltölteni az ember lelkét.

Simoncsics Zsófia

Művészetpedagógusok a Nemzeti Pedagógus Karban

A Nemzeti Pedagógus Kar tagja minden olyan pedagógus, aki állami vagy önkormányzati intézményben közalkalmazottként kinevezést kapott e munkakörben. A Kart országos, fővárosi és területi szervek alkotják, emellett tagozatokat is működtethet. Jelenleg 22 tagozata van, többek között nemzetiségi, magyar nyelv és irodalom, óvodai vagy szakképzési is. Egerben, a szeptemberi országos küldöttgyűlésen, a Vujicsics Tihamér Alapfokú Művészeti Iskola intézményvezetőjét, Zakar Katalint nevezték ki egy új szakmai tagozat, az Alapfokú Művészetoktatás elnökévé.

– Milyen feladatot jelent ez a kinevezés?

Az országban, valamennyi állami iskolában tanító pedagógusnak lehetősége van csatlakozni a Nemzeti Pedagógus Karhoz, ezen belül pedig az Alapfokú Művészetoktatás szakmai tagozathoz. Jelenleg is fejlesztés alatt áll a létszámunk, ha hallatni akarjuk a hangunkat, először is bázist kell építenünk. A Nemzeti Pedagógus Kar más feladatot lát el, mint a szakszervezetek. Mi szakmai érdekképviselet vagyunk, 5700 aktív taggal. A Kar, amely véleményezési és javaslattételi joggal rendelkezik, megalkotója a Pedagógusok Etikai Kódexének is.

Az alapfokú művészetoktatás, a művészeti nevelés az oktatás speciális területe, másfajta megközelítést igényel. Sokszínűek, sokfélék vagyunk, elég csak arra gondolni, hányféle művészeti ágat ölelünk fel (zene-, tánc-, képző-, ipar-, szín-, és bábművészeti ág). Igyekszünk feltárni a területünkön tapasztalt problémákat, és alternatívákat kínálni azok megoldására. Véleményünk, javaslataink a központi irodán keresztül jutnak el az államtitkárságra és ők továbbítják azokat a döntéshozók felé. Nem ütközőpontokat keresünk, hanem folyamatos párbeszédre törekszünk. A Nemzeti Pedagógus Kar jó lehetőséget biztosít számunkra, hogy elérjük céljainkat.

Az én feladatom lesz, hogy olyan programokat, online vagy jelenléti képzéseket, találkozókat, konferenciákat szervezzek, ahol közösen gondolkodhatunk a művészetoktatás jelenéről, jövőjéről.

– Mik voltak az Egerben tartott küldöttgyűlés legfontosabb gondolatai?

Ami most az egész országot foglalkoztatja, az a pedagógushiány csökkentése, a tanárképzés átalakítása és a pedagógusok béreinek rendezése (amivel vélhetően csökkenthető lenne a hiány). Mindegy melyik szegmensét tekintjük a mai magyar oktatásnak, mindenhol baj van, a bölcsődéktől egészen a gimnáziumokig. A legaggasztóbb, hogy öt éven belül nagyon sok pedagógus megy nyugdíjba, és kevesen érkeznek helyettük a rendszerbe. Az alapfokú művészetoktatás esetében is a fő gond az, hogy egy művészetpedagógusnak a diploma megszerzése után két évig még gyakornokként kell dolgoznia, amikor a bére a bérminimum körül mozog, csak ezután jelentkezhet minősítésre. Így kitolódik az idő, amíg picit, hangsúlyozom picit jobb lesz a fizetése. A szakmai tagozat gondolata, hogy a hároméves főiskolai képzést – ami után a pedagógusok zeneiskolai tanárokká váltak – vissza kellene valamilyen módon hozni. Az elképzelés az, hogy az 5 éves egyetemi képzés végére a hallgatók már letudnák a gyakornoki időt is, és rögtön a „Pedagógus I fokozatban kezdhetnének. Jó lenne, ha már az egyetem alatt el tudnának helyezkedni művészeti iskolákban, ez csökkentené a hiányt is. Az egyetemeknek pedig olyan órarendet kellene összeállítani, ami mellett tudnának egész állásban dolgozni, pénzt keresni.

– Milyen javaslatokat fogalmaztak még meg a találkozón?

Az alapfokú művészetoktatásban heti két alkalommal 30 percben foglalkozunk a növendékekkel. A kiemelten tehetséges diákoknak – általában a teljes intézményi létszám kevesebb, mint 10 százalékáról van szó – 2x45 percet tudunk biztosítani. Ők az úgynevezett B-tagozatosok, akik számára egy versenyfelkészüléshez vagy szakgimnáziumi felvételihez még ennél is több időre lenne szükség. Szeretnénk elérni, hogy legalább heti 2x60 perc álljon a rendelkezésükre. Emellett igazságtalannak ítéljük, hogy 18 éves kor felett a térítési díjak jelentősen megemelkednek, így azt javasoljuk, hogy 6-22 év között mindenkinek ugyanannyit kelljen fizetnie.

– Az elmúlt két évben az online oktatás is kihívást jelentett. Mik a tapasztalatai ennek az időszaknak?

Az online oktatás – amire nem kaptunk felkészítést – okozott nehézségeket a művészeti oktatásban. A versenyek is online zajlottak, ahová szigorú előírások szerint kellett hang- és videofelvételeket készíteni. Ez rendszergazda és hangtechnikus nélkül az intézmények jelentős részének gondot okozott. A *Vujicsics Tihamér Zeneiskolában ugyan vannak szakemberek,* de szeretnénk elérni, hogy – legalább részmunkaidőben foglalkoztatott – hangtechnikus működhessen országszerte az iskolákban.

Az online oktatási forma csak kiegészítője lehet a normális oktató-nevelő tevékenységnek. Különösen kezdő növendékeknél ahol a haladás lényegesen lassabb. Zenei finomságokat, hangszíneket, dinamikákat nem lehet online tanítani. Szükség van a személyes jelenlétre, a közvetlen kontaktusra, hogy meg tudjuk igazítani a hangszeren a gyermek ujjait, a száját, tartását stb. Szerencsére már személyesen találkozhattunk a növendékekkel, pár hetünk volt rá, hogy kijavítsuk a hibákat a jól sikerül vizsgák előtt.

Pozitív hozadéka is volt a járványnak, sok diáknak a különórája elmaradt, így több idejük volt gyakorolni. A pedagógusok pedig országszerte sokat fejlődtek a technikai eszközök használatában. Pozitív, hogy megvannak a bejáratott csatornák, a Teams-en keresztül kommunikálunk. Így ha egy tanuló egészségi okból otthon marad, online meg tudjuk tartani az óráját. Kialakultak jó gyakorlatok, amelyeket az iskolák különféle fórumokon megosztottak egymással, ezek szintén segítettek, amikor ismét át kellett állnunk online oktatásra.

– Hogyan lehet csatlakozni a Nemzeti Pedagógus Kar szakmai tagozataihoz?

Három percet vesz csak igénybe a Nemzeti Pedagógus Kar honlapján. (nemzetipedkar.hu/szakmai-tagozatok) Minél többen csatlakoznak, minél többen állnak mögöttünk, annál erősebbek tudunk lenni!

Pilis-dunapress/CHD

Teljes megújulás az Áprilyban

Komoly szakmai múlttal és tudással érkeztek az Áprily Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolába az új vezetők idén augusztusban. Az intézmény így nem csupán külsőleg újulhatott meg, de számítani lehet pedagógiai, módszertani innovációra is. Az igazgatónővel, Stefanich Klárával beszélgettünk.

Hat év konténer tantermes oktatás után 2021 szeptemberében népesíthették be a gyerekek a megszépült, kibővült, modernizált iskolát. Az intézménybe 151 gyermek jár jelenleg. Négy alsó és két felső tagozatos tanterem készült, emellett két szaktanterem, egy egyéni fejlesztő helyiség, egy tanári pihenő, egy szertár és egy általános raktár kapott helyet az új épületben. Fontos változás, hogy lett helye az épületben a zeneiskolának is, négy, hangszigetelt tanteremben tanulhatnak a növendékek. A visegrádi iskolába járó gyermekeknek így egy helyen elérhetőek már a szakkörök, a hitoktatás és a zeneoktatás is.

Leányfaluról Visegrádra

– „Az iskolai tevékenységeknek, az oktatás-nevelés központjában a tanulóknak kell lennie" – írta bemutatkozójában, mely az iskola honlapján olvasható. Ennek szellemiségében dolgozott a leányfalui iskolában igazgatóhelyettesként, és folytatja munkáját Visegrádon. Mi motiválta a váltásban?

– Felkérésnek teszek eleget. Az előző tanévet megbízott igazgató vitte végig, augusztus 16-tól a tankerület kérésére én is megbízott igazgató vagyok. Tizenhét év vezetői tapasztalat van a hátam mögött. Az új igazgatóhelyettessel együtt kezdtünk, ő ***Stomp Ferencné Éva***. Jó dolog az, hogy a város nagyon magáénak érzi az iskolát, akkor is, ha a fenntartó a Váci Tankerületi Központ, amely részéről tanügyigazgatási irányítás, szakmai tanácsadás, gazdálkodási keretek biztosítása történik. Iskolánkat ezen kívül még támogatja a ***polgármester,*** a ***képviselőtestület,*** a ***Német Nemzetiségi Önkormányzat*** is. Az új épület új lehetőségeket is teremt. Folyamatos az érdeklődés az intézmény iránt nem csupán a beiskolázási területről, hanem főként Dömösről és Pilismarótról.

– Milyen változások várhatók az intézményben?

Az iskolában különböző szinten lévő gyerekek vannak, mindenkinek megadjuk az esélyt a fejlődésre. Az esélyteremtés nálunk úgy kezdődött ebben a tanévben, hogy nagy számú korrepetálást tudtunk bevezetni, ezenkívül ***fejlesztőpedagógus, pszichológus*** és két ***pedagógiai asszisztens*** is segíti a munkánkat. A pedagógiai asszisztensek odaülnek a tanórák alatt azok mellé a gyerekek mellé, akiknek erre szükségük van. Emellett a ***tehetséggondozásban*** indulunk most el ***idegen nyelvi versenyeken,*** szeretnénk ezt az oldalt erősíteni. A németet nem csupán tanórai szinten kívánjuk oktatni, hanem olyan programokat szervezni, melyek a nyelvtanulást segítik. Ez lehet szereplés, látogatás hasonló intézménybe, német nyelvű színházba stb. Az Áprily iskola német nyelvet heti 5 órában oktat, további egy órában pedig népismereti órán vesznek részt a gyerekek.

Szeptembertől benépesült a modernizált iskola

– Említette, hogy a várossal való együttműködés szoros. Mit jelent ez a gyakorlatban?

A város készített egy klímastratégiai tervet, melynek programjában a gyerekek is szerepet kapnak. Előadások, közös programok várhatók a témában. De ezen továbbmenve, létrehoztak egy internetes felületet, ahol a fiatalok a szülők bevonásával nyereményekért tudnak feladatokat megoldani.

Tervezzük felvenni a kapcsolatot az óvodával is, ahol szintén új intézményvezető kezdte meg a tanévet. A kollégák nyitottak voltak az újdonságokra, így idén volt már *Európai Diáksport Napunk*, valamint *terményünnepünk* is. Továbbra is kihasználjuk azt az utánozhatatlan adottságot, amit *Visegrád történelmi háttere* ad, számos tanórát külső helyszínen tudnak a kollégák megtartani, a *ballagási ünnepség* például a *Palotában* zajlik.

Hamarosan lesz az **Áprily-hét**, melynek egyik programeleme a Művelődési Házzal közösen valósul meg. A testvértelepülés és testvériskola, Parajd és Visegrád közös emlékei jelennek majd meg rajta.

– Milyen további programok várhatók az Áprily-héten?

Idei ***témánk az ősz***, ***november 15-én*** a *térségből meghívott iskolák diákjaival találkozunk,* lesz *művészeti kiállítás* és *szavalóverseny* is. ***November 18-án*** a saját diákjaink számára tartjuk meg az *Áprily-kupát* számos *vetélkedővel*, ***november 19-én*** pedig, ahogy említettem, kapcsolódunk a Művelődési Ház *parajdi-visegrádi tárlatához.*

Pilis-dunapress/CH

Érdemi változás szemléletváltással lehetne!

Vadbetörések Tahitótfaluban

Az elmúlt húsz évben közel duplájára nőtt a vadállomány a település környékén, amely közvetlenül a Visegrádi hegységgel határos, így az erdő a természet szépségei mellett az itt élő állatokat is „testközelbe" hozza. Ahogyan azt Sajtos Sándor, Tahitótfalu polgármestere elmondta, az utóbbi hónapokban egyfajta vadvándorlásnak is tanúi lehettünk.

„Az elmúlt időszak csapadékhiányos volt, az állatok keresik a vizet, s az élelmet is. A vadállomány, például a rókák, borzok száma is nőtt, ám főként a vaddisznók vannak egyre többen. A belterületen nagyjából 100-150 vaddisznó él. Vizet és élelmet keresve – s hogy a vadászokat elkerüljék – a vaddisznók egyre közelebb húzódnak a településekhez. A problémát csak közös erővel oldhatja meg a község és az erdészet.

A jogszabályok szerint az önkormányzat a településen belül, míg az erdészet azon kívül felel a helyzetért. Természetesen a *Pilisi Parkerdő Zrt.*-nek van is egy vadászati, vadkilövési terve, vannak vadetetők, lesek, kilövési pontok. Az erdészet teljesíti is a tervet, de a vadak okosak, ha érzékelik, hogy veszélyben vannak, lejjebb húzódnak, nyugalmas zugot keresve, vagyis közelebb jönnek a lakott területekhez.

Lakott területen vadkilövést engedélyezni nagy felelősség, de rákényszerülünk már négy-öt éve mi is. Nem vérengzés ez, hanem átgondolt terv, amelyet a legnagyobb körültekintéssel, száz százalékos biztonsággal hajtanak végre a szakemberek. Az itt élők hozzáállása nem egyforma, van, aki megérti e lépés fontosságát, de van, aki eteti, vagy éppen figyelmezteti a vadakat a vadászok jelenlétére. Aki védi és sajnálja őket, nem gondol arra, hogy komoly veszélyt jelent, ha mondjuk, húsz vaddisznó kondában levonul a lakott területekre. Ez ellen tenni kell, mert a Tahiba beszabaduló vaddisznók – főként amikor kicsinyeik vannak, akiket ősi ösztönnel védelmeznek a felnőtt állatok – rendkívül veszélyesek lehetnek az emberekre is. Emellett az állatok leverik, megeszik a gyümölcsöket, a makkot, komoly kárt okozva ezzel a gazdáknak.

Tahitótfalu önkormányzata – a Szentendrei Rendőrkapitányság engedélye alapján – ezért ismételten szakembereket bízott meg a belterületi vadkilövéssel, akik eddig hét vadkant ejtettek el. Az ingatlantulajdonosok sokat tehetnek a probléma kezelésének érdekében megfelelő kerítések építésével, az elhanyagolt telkeken a bozótosok felszámolásával, a területek lekaszálásával, rendbetételével. Fontos, hogy a vadat ideiglenes vagy állandó etetéssel senki ne szoktassa belterületre, a kerti zöldhulladékot megfelelően kezeljék, azt ne az erdős, bokros, elhanyagolt területekre vigyék, mivel a hulladékkupacok alatt megjelenő rovarok, csigák, giliszták a vaddisznó táplálékául szolgálnak. Az elejtéssel megbízott vadászok feladatukat 16 és 22 óra közötti látják el Tahi veszélyeztetett területein."

A polgármester hangsúlyozta, Tahitótfalu ezekkel az intézkedésekkel csak kezeli, de megoldani nem tudja a problémát. Sajtos Sándor szerint egyfajta társadalmi szemléletváltás jelenthetne csak megnyugtató lezárást a vadak lakott területre betöréseivel kapcsolatban.

pd/CD

Városi elismerést kaptak a KÓPÉK

Az idei nyárra kitűzött célunkat sikerült teljesíteni. De mi is volt ez? A pandémiás helyzet miatti szigorítások bennünket legkritikusabban érintő intézkedése a nem igazolt sportolók uszodától való távolmaradása volt. Ez leginkább a 6-8 éves korosztályt jelentette. Azokat a kislányokat és kisfiúkat, akik az úszástudás elsajátítása után elkezdenek vízilabdázni, vagy versenyszerűen úszni. Ők jelentik számunkra az alapot. Nos, kijelenthetjük, hogy sikeres nyári táboron vagyunk túl. Szép számmal jelentkeztek a gyerekek, akik közül kollégáink lelkes munkájának köszönhetően sokan maradtak szeptemberre is.

A toborzáshoz kaptunk idén két hatékony segítséget. Nem másokat, mint a *Magyar Női és Férfi Vízilabda Válogatottat. Az olimpián nyert bronzérmeikkel* sportágunk a gyermekeik számára testmozgást kereső szülők figyelmének középpontjába került. – Lányok, Fiúk „segítségeteket" köszönjük, eredményetekhez pedig ezúton is gratulálunk!

Valószínűleg érmeitek miatt is került munkánk lakóhelyünk fókuszába, mert 2021. október 23-án óriási megtiszteltetés ért bennünket: **Szentendre városa Testnevelési és Sport Díjban részesítette egyesületünket. „***Mindenkori kollégáink nevében is hálásak vagyunk az elismerésért. Hálásak vagyunk továbbá magának a sportnak! Amiben tehetségesek voltunk, amiben ki tudtunk teljesedni, amiben világraszóló sikereket értünk el. – És amiért lakóhelyünkön önmagáért és másokért felelősséggel gondolkodó közösséget tudtunk teremteni!"*

Kósz Zoltán KÓPÉ

Szellemes fürdőzés, adventi fények, ünnepi akció

A tavalyi évhez hasonlóan nagy sikerrel zajlott le október 29-én és 30-án a *Halloween éjszakai fürdőzés*. A töklámpásokkal kivilágított gyógymedencében halloweeni party zenét hallgatva lazulhattak a fürdővendégek. December elején ***Mikulás Úszómester*** várja majd a legkisebb fürdővendégeket, ***adventkor*** pedig ismét ***ünnepi díszekbe öltözik a fürdő.*** Segítünk a karácsonyi ajándékozásban is, hisz a decemberi akció keretében nagy ***kedvezménnyel vásárolhatók*** majd meg az ajándéknak is nagyszerű ***bérletek.*** A részletes információkért kérem kövessék figyelemmel honlapunkat és Facebook oldalunkat.

Visszavonhatatlanul beköszöntött az ősz, így már az 50 méteres medencét is sátor fedi a leányfalui termálfürdőben. A korábbi gyakorlatnak megfelelően a strandmedence tavaszig nem üzemel, ám a téli üzemmódban is nyitva tart az élmény-, a gyógy- és a fedett 50-es úszómedence.

A fürdő főépületének felújítására kiírt második közbeszerzés ajánlattételi időszaka eredményesen lezárult, az önkormányzat nyertest hirdetett. A jogszabályi előírások miatt a szerződéskötés legkorábban november második felében történhet. A felújítás az ezt követő egyeztetések után kezdhető meg.

Októberben a fürdővel szomszédos Szaunaház bekapcsolódott a Magyar Fürdőszövetség Szaunázók Hétvégéje elnevezésű országos rendezvényébe. Az elmúlt évekhez hasonlóan az eseményhez csatlakozó fürdők színes programokkal várták a vendégeket országszerte. A szervezők a hagyományteremtő eseményen a szaunázás egészségmegőrző hatásaira kívánták felhívni a figyelmet, hogy növeljék a szaunakultúra iránt érdeklődők kedvét és számát.

Balogh Zoltán ügyvezető
LeányfaluTermálfürdő

Zöld V8 a klímaválság ellen

Csatlakozik a **Zöld Szentendre** kihívásához az **Aquapalace Rendezvény- és Szabadidőközpont – V8 Uszoda és Wellness** is. A V8 felhívása minden Szentendre és Szentendre környéki lakost és intézményt arra kér, ne dobja ki a közvetlen környezetét kinövő szobai és kiskerti növényeit (pálma, olajfa, leánder, filodendron, jukka, sárkányfa, tuja, fenyő). Amennyiben az érintettek felhívják a **+36 26 300 200** telefonszámot, a létesítmény befogadja a méretes növényeket, életteret biztosít nekik, így tovább élnek növényei a V8 Uszoda és Szabadidőközpontban, kellemesé téve a napozóteraszt télen pedig a létesítmény belső tereiben kelnek új életre.

V8 nyitva tartás

Kedves Vendégeink! A V8 Uszoda **hétköznap *6.00–21.00 óráig*** és **hétvégén *8.00–20.00 óráig*** várja a vendégeit. A **Wellness** részleg **hétköznap *14.00–21.00*** óráig és **hétvégén *10.00–20.00 óráig*** tart nyitva. A **wellness** részlegben ***kedd, péntek*** és ***minden második szombaton 18.00–21.00*** a szauna kedvelő vendégek részére tartunk élményben gazdag **szauna programok**at. **Medencés Mikulás Party-t rendezünk gyerekeknek a Vízipók SE-vel közösen** 2021. december 4-én szombaton 16.00-21.00 óráig. Részletek a V8 honlapján https://v-8.hu)

Napfény a jégen

Könnyen lehet, hogy jut még néhány szikrázó sugár novemberben is, amikor átadják **Pomáz jégpályáját**. A település önkormányzatának régóta fontos célja a szabadidő és tömegsportlehetőségek bővítése, így most a Sashegyi Általános Iskola nemrég átadott tornapályája után a műjégnek adnának főszerepet.

A pálya létrehozása nem olcsó, kialakítása mintegy 20 millió forintba kerül. A testület azonban sikeresen pályázott az *Országos Műjégpálya Program* keretében, s az elnyerhető közel 10 millió forintot meg is kapja a település. A még szükséges összeget az önkormányzat saját költségvetéséből gazdálkodja ki. A földmunkák és a szükséges villamos energia mennyiség átvezetésének munkálatai már megkezdődtek. November végére el is készül a létesítmény, amelyet a próbaüzem után a Pomáz Kft. üzemeltet majd. A pálya mellett *korcsolyakölcsönző* is nyílik, ahol száz pár koriból válogathatnak a sportolni érkezők. A belépőkből befolyó összeget az önkormányzat a pálya fenntartásába, üzemeltetésébe forgatja vissza. *A településen tanuló diákok számára* az iskolai szervezett *korcsolyázási lehetőség* azonban *ingyenes lesz.*

Pomáz műjégpályája a tervek szerint ***november 28-án,*** az első adventi hétvége programsorozatának részeként nyílik meg a ***Szent István Parkban***, a névadó szobra mellett. A másik oldalon a hagyományteremtő **Pomázi Advent** nevű hagyományos kézműves karácsonyi vásár hangulatos rendezvényei, kulturális programok, és helyi finomságok standjai is várják a hét minden napján a látogatókat. A koripálya pedig nem csak ebben az évben lesz része a pomáziak mindennapjainak, a létesítmény ugyanis mostantól minden télen megnyithat majd a téli sportok szerelmesei előtt.

PilisDunapress/CD

Duna-parti kerékpárút-felújítás Leányfalun

Rohamosan benépesülő településünkön egyre többen választják, választanák a kerékpáros közlekedést a munkába és iskolába járásra a 11-es főútvonal túlterheltsége miatt. Ugyanakkor a négy kilométeres belterületi kerékpárútnak otthont adó leányfalui Duna-part a település kedvelt kocogó- és sétaútvonala is.

A 25 évvel ezelőtti elvárásoknak megfelelő keskeny út mára már nem képes kiszolgálni a szabadidős igényeket és a növekvő kerékpáros forgalmat. Felújítására és szélesítésére a *Budapest – Visegrád* kerékpárút részeként már *2006-ban elkészültek a tervek*, akkor még kistérségi összefogásban. Időközben az EuroVelo nemzetközi kerékpárút nyomvonalát kormánydöntés alapján áthelyezték a Szentendrei–szigetre. A tavaly decemberben beadott pályázatunk idén nyáron a VEKOP-5.3.2-15 – *Fenntartható közlekedésfejlesztés Pest megyében* elnevezésű kiíráson 371 847 350 Ft támogatásban részesült. A pályázat célja a meglévő Duna-parti kerékpárutunk felújítása és a kapcsolódó közlekedési infrastruktúra fejlesztése.

A kész belterületi bringaút

A *kerékpárút 2,5 méter szélességű lesz*, és ahol a terepviszonyok engedik, különválasztjuk a gyalogosforgalomtól. Ahol még nincs *közvilágítás*, ott ezt meg kell oldanunk. A projektbe többek között sikerült beillesztenünk a Boldogtanyai úti *gyalogátkelőhely*, a Kemping utca hiányzó szakaszának, a Seres utca alsó szakaszának, valamint az Akácos utca alsó szakaszának *aszfaltozás*át is. A kiviteli tervek elkészítése és az engedélyezési eljárások folyamatban vannak. A tervek szerint 2022 elején megtörténhet a nyílt közbeszerzési eljárás kiírása.

A **Tahitótfalu-Leányfalu közötti kerékpárút** ügyén is dolgozunk Tahitótfalu polgármesterével, ***Sajtos Sándorral***. A Dunakanyar településeire beköltözők számával párhuzamosan erősödő kerékpárosforgalom miatt a helyzet ezen a szakaszon egyre romlik. Az alternatív közlekedési útvonal a 11-es főút mellett a kerékpárt, és az egyre inkább elterjedő elektromos közlekedési eszközöket használók számára is rendkívül fontos. Nem pusztán a szabadidős turizmus, de a mindennapi iskolába és munkába járás miatt is. Ezen a helyszínen azonban az ivóvízbázis fokozott védelme teszi nehézzé a beruházást. Számos tárgyalási fordulón vagyunk túl, de egyelőre még csak az elvi engedély megszerzése a cél.

AA

Köpenyt vált a Bogdányba vezető bringaút is

Dunabogdány felújítja a településhatártól Szentendre felé tartó, 2008-ban készült 2,5 km-es kerékpárutat. Ahogyan arról ***Schuszter Gergely*** polgármester beszámolt, korábban a község – egy hidat is építtetett rá, nehogy hiánya miatt ne csatlakozhasson be az út az EuroVelo 6-os nyomvonalra. S noha a szakasz elvileg a főút szintjén futott volna, megemelték, hogy árvíz idején ne veszélyeztesse a 11-es utat. Nem profi gátrendszer volt ez, ugyanakkor 2013-ban, egyméteres zsáktöltéssel, 5-6 napos késleltetéssel megfogta az árvizet. Vélhetően ekkor moshatta alá a víz a bicikliút alját, aminek burkolata ezért sérült, megrepedezett.

A közelmúltban külterületi kerékpárútra nyert 50 millió forintot Dunabogdány, a Magyar Falu program pályázatán. Az összegből a földmunkákat már elkezdték, a tervek szerint december elején vehetik birtokba használói az új kerékpárutat. A pénz mindössze arra elég, hogy a szakasz hibátlan aszfaltréteget kapjon, valamint eltűnhessenek a terhelések miatt keletkezett repedések.

A ***Tegyünk Együtt Dunabogdányért*** civil szervezet azonban jelenleg is támogatást gyűjt a kerékpárút mellett hiányzó – kidőlt, elszáradt – *fák pótlására*, valamint hogy az új útszakasz mellé komfortos *pihenőpadok* kerülhessenek a kerékpározók, görkorcsolyázók kedvéért. A szervezet arra kéri az itt élőket, hogy figyeljék Facebook oldalukat, ahol további információkat osztanak majd meg a gyűjtéssel kapcsolatban. A távlati terv, hogy a faültetés közös program legyen, amihez kapcsolódna a falu fásítási programban elnyert fáinak elültetése is, amelyek a futballpályára kerülnek majd. A szervezet novemberre tervezi a közösségi akciót.

Aquapalace V8 Uszoda és Wellness jegyárak

Érvényes 2021. november 1-jétől visszavonásig (2022.02.01)

Belépők hétvégén [1]	Árak
Uszodawellness felnőtt	**3 300 Ft**
Uszodawellness nyugdíjas diák[2]	2 950 Ft
Uszodawellness gyerek 2-7 éves	1 400 Ft
Wellness felnőtt	2 400 Ft
Wellness nyugdíjas, diák[2]	1 900 Ft
Wellness gyerek 2-7 éves	1 050 Ft
Uszoda felnőtt	1 800 Ft
Uszoda nyugdíjas, diák[2]	1 500 Ft
Uszoda gyerek 2-7 éves	900 Ft

Belépők hétköznap	Árak
Uszodawellness felnőtt	**2 600 Ft**
Uszodawellness nyugdíjas, diák[2]	2 400 Ft
Wellness felnőtt	2 200 Ft
Wellness nyugdíjas, diák[2]	1 800 Ft
Uszoda felnőtt	1 650 Ft
Uszoda nyugdíjas, diák[2]	1 400 Ft
Uszoda gyerek 2-7 éves	850 Ft

Speciális jegyek[6]	
Szauna éj program (18-22 óra), szombat	5 800 Ft
Szauna est program (kedd, péntek)	4 400 Ft
Süni program	4 500 Ft
Süni program Szentendre kedvezményes	4 000 Ft

Bérletek[4]	
Uszoda 10/30 felnőtt[4]	15 180 Ft
Uszoda 10/30 nyugdíjas, diák[3]	11 880 Ft
Uszoda 10/30 gyerek 2-7 éves[3]	8 000 Ft
Uszoda 150/365 felnőtt, nyugdíjas[4]	135 000 Ft

Kedvezményes belépők	
Uszoda nyitójegy 6-8 óra[4]	1 000 Ft
Uszoda zárójegy zárás előtt 2 óra	1 000 Ft
Wellness zárójegy zárás előtt 2 óra	1 200 Ft
Uszoda-wellness zárójegy zárás előtt 2 ó	1 600 Ft
Wellness nyugdíjas nyitó 14-16 óra[2]	1 200 Ft

Speciális belépők	
Kisérőjegy (egyesületi bérelt sáv)	500 Ft
Öltöztetőjegy (egyesületi bérelt sáv)	100 Ft
Lelátójegy (rendezvény)	500 Ft

Szolgáltatások	
Parkolás (minden megkezdett egy óra)[5]	300 Ft
Billiárd egy óra	3 000 Ft
Bowling egy óra	1 500 Ft
Terembérlet egy óra	12 700 Ft
Medence Sávbérlet egy óra	12 000 Ft

Eszközök	
Szaunalepedő vékony	400 Ft
Szaunalepedő közepes	1 100 Ft
Szaunalepedő vastag	1 600 Ft
Lábzsák	100 Ft

Kedvezmények

Családi kedvezmény minimum 3 fő és minimum 3.350 Ft jegy vásárlásnál -30%[2]
Mozgássérült kedvezmény[2] -20%
Szentendre Skanzen kedvezmény -10%, belépő kupon bemutatásával

Pócsmegyer Község Önkormányzata pályázati felhívást tesz közzé önkormányzati tulajdonú ingatlan értékesítésére

cím	ingatlan területe	ingatlan-nyilvántartási megnevezése	övezeti besorolás	Bruttó induló (licit) ár	Pályázati biztosíték
2017 Pócsmegyer, Hunyadi utca 8. 157 hrsz.	**565 m², ebből az ingatlan 255 m²**	**kivett lakóház, udvar**	**Vt-1**	**41.100.000 forint**	**411.000 forint**

A pályázatokat a hivatal Iktatójába
2021. november 15. 16 óra 0 percig
(Pócsmegyer, Hunyadi u. 6.) kell benyújtani.

Minden szükséges információt a pályázati kiírás tartalmaz, amely a Polgármesteri Hivatalban átvehető, és a hivatal honlapjáról www.pocsmegyer.hu letölthető.
Tájékoztatás telefonon: 06 30/242 3099

ELADÓ INGATLAN

Pócsmegyer Község Önkormányzata eladásra kínálja önkormányzati tulajdonú ingatlanát

cím	ingatlan területe	ingatlan-nyilvántartási megnevezése	övezeti besorolás	Bruttó induló ár
2017 Pócsmegyer, Fácános u. 2407 hrsz.	**1079 m²**	**művelési ágból kivett zártkert**	**Lke-4**	**6 500 000 forint**

A vételi ajánlatokat postai úton, vagy személyesen a Polgármesteri Hivatalba (Pócsmegyer, Hunyadi u. 6.) kell benyújtani.

Határidő: 2021. november 17.

Az ingatlan megtekinthető minden hétköznap 9-16 óra között. Konkrét időpontot előzetesen a Polgármesteri Hivatal műszaki előadójánál kell egyeztetni a 30 (691 7837 telefonszámon.

A vételi ajánlat kötelező tartalmáról a www.pocsmegyer.hu oldalon tájékozódhatnak.

Németh Miklós sk.
polgármester

BORDA HÚSBOLT

TISZTA MINOSÉGI ALAPANYAGOKBÓL KÉSZÜLT TERMÉKEK

NOVEMBERI KÍNÁLATUNK
Házi füstölt termékek nagy választékban, sertés-, marhahús, kacsa-, pulyka-, csirkehúsok

HÁZHOZSZÁLLÍTÁS
10 kilométeres körzeten belül

Megrendelés:
+36/26/390 350 és a +36/30/275 5103 telefonszámon

Nyitva tartás:
Keddtől péntekig: 7–17 óráig
Szombaton: 7–12 óráig
Hétfőn és vasárnap zárva

Dunabogdány, Kossuth Lajos utca 40.

ADVENTI PROGRAMOK LEÁNYFALUN

A GYERTYAGYÚJTÁSOK IDŐPONTJAI A FALUHÁZ ELŐTT

I. ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS
2021. NOVEMBER 27. 17.30
ADVENTI GONDOLATOK:
DR. MOSOLYGÓ PÉTER
GÖRÖGKATOLIKUS PARÓKUS
HÁZIGAZDA
A RIPACSOK SZÍNTÁRSULATA

II. ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS
2021. DECEMBER 4. 17.30
ADVENTI GONDOLATOK:
DR. SZILÁGYI JÁNOS
A SZENT GELLÉRT LELKIGYAKORLATOS HÁZ IGAZGATÓJA
HÁZIGAZDA
A SZÍNITANODA

III. ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS
2021. DECEMBER 11. 17.30
ADVENTI GONDOLATOK:
KOVÁCH TAMÁS
REFORMÁTUS LELKIPÁSZTOR
HÁZIGAZDA
AZ 1004. SZENT ANNA CSERKÉSZCSAPAT

IV. ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS
2021. DECEMBER 18. 17.30
ADVENTI GONDOLATOK:
SZALAY ZOLTÁN
KATOLIKUS PLÉBÁNOS
HÁZIGAZDA
A SZENT ANNA KARITÁSZ

NOVEMBER 27. SZOMBAT
A FALUHÁZBAN
16.00
KACOR KIRÁLY
KOVÁCS GÁBOR MUZSIKUS GYEREKELŐADÁSA
18.00
ÍGY NEM FOGOK SOSE MEGHALNI
ADY-EST
LÁZÁR CSABA
KAZINCZY-DÍJAS SZÍNMŰVÉSZ ELŐADÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDIK
NÉGYESSY KATALIN
GORDONKAMŰVÉSZ

DECEMBER 10. PÉNTEK 18.00
A RICHTER-PINCÉBEN
A RITKA ZENEKAR KONCERTJE

DECEMBER 11. SZOMBAT
A FALUHÁZBAN
16.00
LEÁNYFALUI ESTÉK SOROZATBAN KÖVESDI MIKLÓS VENDÉGE VARRÓ DÁNIEL KÖLTŐ
18.00
CSŐKE FLÓRA CSELLÓMŰVÉSZ ÉS HÁMORI ANGELIKA ZONGORAMŰVÉSZ ADVENTI KONCERTJE

DECEMBER 3. PÉNTEK 18.00
A MÚZEUMBAN
KEMÉNY ZOLTÁN FOTÓ GRAFIKÁIBÓL NYÍLIK KIÁLLÍTÁS

DECEMBER 4. SZOMBAT
A FALUHÁZBAN
16.00
A LEÁNYFALUI SZÍNITANODA BEMUTATÓJA
18.00
HÓBOR ISTVÁN KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJA

DECEMBER 17. PÉNTEK 18.00
A MÚZEUMBAN
KARÁCSONYI HANGOK KÖZÖS ÉNEKLÉS

DECEMBER 18. SZOMBAT
A FALUHÁZBAN
16.00
GYERMEKEK KARÁCSONYA
A LEÁNYFALUI SZENT ANNA KARITASZ ÉS LEÁNYFALU NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÖS RENDEZVÉNYE. BELÉPÉS CSAK MEGHÍVOTTAKNAK!
18.00
PÁL VÉDŐBESZÉDE
VÁNCSA GÁBOR
SZÍNMŰVÉSZ ELŐADÁSA

17 éve
az olvasók szolgálatában!

Következő lapszámunk december 8-án jelenik meg.

www.dunakanyar.hu/PilisDunakanyarHírmondó
160 ezer online olvasóval

Pilis–Dunakanyari Hírmondó

Legyen a Pilis-Dunakanyari Hírmondó olvasója 2022-ben is!

VÁLASSZA a Pilis-Dunakanyar régió kulturális-közéleti lapját:
Reklámfelvétel a +36 30/986-2737 számon és a pilis.dunaress@gmail.com címen